

Pohjan

a gr. Välkäsky - 2000 1883
1883

1883-1884

C.)

4. 5.

656.

Ért. dec. 30. 1882.

4

C. A. E. G. K. B. A. G.

Elbeszélő költemény.

Selige.

"Nagy emberek iránt az utókor rendszeren igazsá-
gosabb, mint a jelenkor 's a külföld igazságosabb,
mint a hazá." Hornmann. Sibilla. d. Zeit. III. 42.

Előszó.

*A világtörténelem egyik legjelentősebb
mozgása tudtommal még egyik nemzet
költészetében sincs megénekelve.*

Érteit pengetem most lantomat. ---

Előre csak ^{sz}énjüket jelzem.

A többi mondja el az ének. ---

Tartalom.

- I. A nagy eszme.
- II. A sátán.
- III. A lángész.
- IV. Az első patriarcha meghódolása.
- V. A világlelso' csatája.
- VI. A világ legelső vára.
- VII. Hódolat hódolat után.
- VIII. Az amazonok.

A nagy eszmé.

Szép a virág, mikor a véten szétszórt virít, és *)
 Yllatot áraszt; de még szebb a virág, mikor abból
Trókrétát kötnek, s a színvegyület szaporítja
 A báj, mely díszlett a rét e szende lednyin
 Elkülönítve is. A mindenség nagy remekében,
 Mint a felhők közt a csillag, s mint a szajos, nagy
 Tenger háborgó hullámain a ragyogó fény:
 Ugy van az ember. Mint egyed is nagy lény ez; azonban
 Ha a társadalom bokrétajába fűződve
 Fijti ki nagyságát: akkor sokkal remekebb lesz. —
Enekem arról zeng, ki az emberi társadalomnak
Egybefűzéséért legtöbb dolgot vire véghet.

Oly korol síólok, mikor a nagy bárka egészen

*) L. a kámp-vége a jegyzetel;

Romladott már. Ekkor, mint a tölgy magas, izmos
 Ágaival fennebb áll, mint a mexőh ibolyája,
 Es mint a pusztában a nagy tigris s az oroszán
 Messze fölülmel minden egyjéb ott félve tanyárá'
 Allatot: úgy mult fel hős Nimród nagy hatalommal
 Assia táj mezein mindenkit, aronban erimp **)
 Fenségesb volt e hatalomnál.

Mint a dicső nap

Minden arany s gyémántból szelb ragyogásu sugárral
 Tündöklék s a hold sárgás szinnel megvirigylé
 Nagy ragyogását: úgy tündöklött ő, s az irigység
 Nem volt rest, keserü tengert töltött a szivekbe,
 Süldörték Nimródot mind a büszke családok,
 Seltőlék gyakran lelket a fájdalom is gond
 Mérével. Hét angyala volt Nimródnak aronban,
 S nem hagyták a fájdalom is gond által egészen
 Elkeserütni szivét, mely nem dobogott!..... csak
 a jöket !!!
 Hebleben lakozék egyik angyal, a másik öleiben
 Űlt gyakran. Kemes öntudatát hordosta
 szivében

**) L. a könyv vége a jegyzetben.

Es árván maradt csesemő testvére, kis Ysla,
 Volt a másik kis nemő, ki szelid mosolyával
 Felbe üzi a bú s a gondnak szellemeit mind
 Nézzétek Nimródát! A nagy esidrusfa alatt áll!
 Tigris bór leng vállán is a főveg, mely olyan jól
 Yllik a nagy termethöz, a bérce tetején leterített
 Bátor oroszánnak feje volt. Bot nem vala nála
 Tán sohasem még. Nézzétek csak! most is egész nagy
 Szálfát tart vállán fegyverként, leve oroszánt.

Leng a madárka-sereg fenn a légben s a vidor kis
 Gyenge fiókok lenn ülnek fészékben az ágon.
 "Elviszem Yslának - gondolja magában a nagy hős -
 Elviszem Yslának mind e szép kis madarat, hogy
 Hadd teljék meg sátorom ily vidor inekesekkel!
 Mily szép lesz, mikor ő mosolyog, s dall zengnek ezek mind!
 Mily vidoran csapkodja kezét, mikor átadom őket!
 Ünnepe lesz ma mindálunk. Szép nap virrada ránk ma."
 De mit hájt most a szél oly süvüen fel amonnan:
 Felhő az vagy füst, mely gyászba borítja a tájat?

Néz Nimród. válláról a szalfát letéve. Gond
Száll arcára. Szemét el nem moxidja a tájtól.

Félre tevé ismeros karjával az ágat előle.

Megy. Siet. All ismét. Néz. Hős szive is remeg. Arcán
Szegalom ül. Megy. Már rohan is. Már látzik a tüerész.
Sátorra ég. S mikor eljött, honn hagyatott a kis Zsela!

Utjában nagy vioszahadás áll. Széles az és mély.
Nincs oly szarvas, mely ezt itt átugrani tudná.

Honnét jö a segítség most? -

Eszmél, de szarvas

Nem jö.

Néz körül.

Es ott áll egy nagy fa előtte.

Mint mikor a nagy Ist. György küzdött ördögi lényekkel,
Oly nagy erővel nyúlt most Nimród a faderékhoz,
Meggőváraírt jöb, s gyökerestől a gyöpre kívánta.***
Zimai roppantak s a fa nagy része a tájról
Elvararó mind a kicsiny és nagy állatokat. Csak
Ő áll ott egyedül. Remegett a föld is alatta,
Mámulván álltak meg a felhők, oly nagy erővel
Fogta meg a fát és átlobta a parton előtte.

***). L. a könyv végén a jegyzetet.

***). L. a könyv végén a jegyzetet.

Es átment: Sietett, oly gyorsan, mint a kis őz, mely
Ellene karma körül siet a csujék sűrű békés
Arnya közé, sőt, mint a szende galamb siet a bősé
Fárvagy karma elől, oly gyorsan menne, ha bírna,

Céljánál áll már... Es por, hamu s szikra előtte!
„Zsela! szelid kis lánykám! Hol vagy? mondd: hova tüntél?
Elparlott az oroszlának sa tigrisek ékes
Bőre egészen mind, de szivem nem fáj azokért; csak
Erted eped sajjón szép angyali Zsela! hugocskám!”
Egy érzett, így sóhajtott fel a hős, de a lánykát
Hosztalanul keresé. Nem lelte meg ő szemefényét.

Mint a kölkezől megfőrtött sárga oroszlán,
Nagy fájdalománál sokkal hevesebb akaratral
Indult kincse után. Reszket karjában; azonban
El nem csüggedhet soha; mert hős lelke acéltzott.
Ment s keresé a kis Zselát, de nem lelte meg őt sem
A sátor közelében, sem pedig a viruló szép
Eudó árnyaiban. „Hol vagy szelid Zsela? Ha élsz még,
Zer! Bátyád hü karja nagyon vár! Es ha nem élsz már,
Hadd látnám a helyet, melyen szűz véred elomlott!.....”

Mint mikor a sűrű felhőkkel borított magas égen
 Egyszer csak kisüt a nap szende sugára s a lélek
 Felvidul a fényt látván: ip ily kellemes érzet
 Szállt egyszerre csak a hős Nimródnak kebelébe.
 Messze az erdők közt látott a bérc tetején több
 Embert, kik juhokat hajtottak, s köztök Aróthot.
 Senki a szép kék ég és a nap alatt soha sem volt
 Nimródnak gyakoribb ellenfele, mint ezen ember
 Most is azonnal nem gondolhata mást a mi hősiünk
 Mint, hogy Aróth volt az, ki boszút lihegő kebelével
 Felgyújtá sátrát és elrabolá a kis Iszlát.

Mint mikor a szélvész berohan karjával a völgybe
 S tépdeli a fákat s megfosztja az ágat a lombtól,
 Úgy tördelte ki a nagy hős utjában az ágat,
 És csörtetre rohant fel a bérczere Aróth közelébe.

.....
 "Küzdött és győzött, o" mindig győzni szokott csak.

.....
 A sasnak karjában volt a madárka, Aróth nem
 Birt semmit sem tenni a hős Nimród akaratja
 Ellen. " Gyáva Aróth! - mondta Nimród-hova tetted

Selkémnek szeme-fényét, a szép szende kis Iszlát?
 Markomban lelked, kistorítom sőt hüvelyéből,
 Ha nem adod kincsem nekem újra kezembe te

"Esküszöm ég és föld ^{nagy} urára, hogy Iszla ^{garfi!} kezedben
 Lesz mindajárt nagy hős! csak lelkémnek te kegyelmezz!"
 Ezt hebegé' kinyában Aróth, s meg nyerte, a mit kért.
 "Esküszöm én is a szép nap s hold nagy urára, hogy élted
 Nem bántom, ha nekem kezembe adod szelid Iszlám!"
 Egy szót s prédáját vasmarkából kiereszté.

.....
 Ment most álnok Aróth s vele Nimród telre reményvel.
 Szótalanul mentek le a sűrű völgy torka felé.

.....
 Itt
 Egyszer csak felemelt fövel ránkérő Aróth a
 Hősre s imigy szólt: "Esküdtünk s eskünk köteléke
 Selkünket leragadnia a poklok fenekére,
 Ha meg szegnök, el ne feledd hát, a mit ígértél!
 Esküdtél te a szép nap s hold nagy urára, hogy élted
 Nem bántod, ha neked kezembe adom szelid Iszlám.
 Nem mondatad, hogy az élve, a vagy bár halva legyen csak!..."

Itt vagyon Szlád!"

Egy szőlő és szét-hányta a gallyat....

És a gallyak alatt uoncsolt kis hulla feküdt ott!.....

Mint mikor a villám a magas tölgyre lecsap s azt

Tátongá' mely sebbel megsebesi: a nagy hős

Ép ily hirtelenül lett megsebesítve szivében,
S sebje nagyon mély.

Nem szól. Sújtó pillanatot vet

Álnok Aróthra s a kis hullát megnézdeli gonddal.

-- Nem látszik meg az arcon már a lényke vonása.

Mindent eluoncsolt a sok seb gyenge kis arcan. --

-- "Álnak!" mond Nimród - tekarodjál messze el innen!

Véreddel nem mooskítom be három te rút ördög!"

A tigris nagy karma közül menekült kiesiny állat

Nem mehet oly gyorsan, mint álnok Aróth sietett most.

Méla setét búval selt szívvél tette a sírba

Nagy kincsét a hős, és gyászos könnyyei folytak. --

Mig nem volt a földön más hatalom, mely a rendet
Thellón fentartná: a családok gyenge hatalma
Sokszor adott alkalmat ilyen félekre a földön.

Mint mikor a sziklán sebet üt az acéllal, a szikla
Téves szikrát hány: a megsebesült szivü Nimród
S elhő felvillant nagy szikra gyanánt, a nagy eseme:

Fejédelemiségét kiadott ó!!..... (rendszeretéből.)

* Történelmi igazság, hogy Nimród előtt, csak a családok (patriarchák) uralkodtak; mert államok, királyok, fejedelemek nem voltak. Hallatlan volt az előtt, hogy valaki több család fölött uralkodjék. Egyéni nézet lehet az, hogy minő kormányrendszer jobb? Váthatórnak a fölött, hogy hasznosabb-e az egyeduralmi rendszer, mint a köztársasági? De senki sincs, a ki el nem ismerné azt, hogy az emberiség boldogítására, továbbfejlesztésére, szükséges volt az, hogy a régi patriarchiai uralkodási forma megszűnjék és hogy számosabb család egyesüljön egy közös sába, vagyis hogy alkottassanak országok.

Hétszázötven az, hogy az emberiség egész történel-
 mében alig volt nagyobb, és jötekorább történelmi
 mozzanat, mint az, ami Nimród által létesült,
 vagyis a világ legelső országának megalakítása.
 Egy tehát bármiképp vélekedjenek Nimród jellemé-
 jelöl akárhányan, elvitázhatlan az, hogy az
 emberiség történelmének fejlődésében a legnagyobb
 lépéseknek egyike általa viteték véghez.
 Ez különösen oka annak, hogy a hól az őskor törté-
 nelmének hiányos, a költészetből kértém Nimród
 számára kossorukat; de egész költeményemben
 nagyon vigyáztam arra, hogy az időt és a térséget,
 melyben Nimród szerepelt, minden tekintetben
 akképp rajzoljam, hogy képeim a legbiztosabb törté-
 nelmi forrásokkal összehangozzék.

A Sátán.

Mlatos erdők! és ti vidor madarak! mi baj ott fenn
 Ódon halmának tetején? Tán elfogyt mind már
 A dió fü, mely olyan sok kecskét hizlala eddig?
 Nincs már párisitor, ki nyáját oda hajtani merné.
 Eddig olyan sok lány járt epret szedve, dalolva
 A bérce oldalain s most nincs ott senki körülük!
 Elhagyatott a vidék, fél ott mindenki tanyáin!
 Borzasztó dolgot mond minden vándor e tájról.

„Sátán jár ott fenn a hegyen” mondják iszonyodva.
 Sátán jár ott. Nemületes vastollai vannak!
 Mint a madár úptében több tollat hagy a tájon,
 Úgy (mondják) ő is több tollat hullat el ottan.”

Nem himné el a nép e furcsa beszédet; azonban
 El kell himnie; mert már több ily toll kezeikben
 És volt, s Abdia nagy sátrában több van ilyen már.
 Abdia nem hazudik, hiszen ő soha sem hazudott még!

Ó mondá, s a ki nem hiszi, menjen el, ó szeretettel
 Látja a vendéget mindenkor, s megmutogatja
 Sátorában mindenkinek a rémalhatu tollat. —

Abdia sátra előtt ősz fűtökkel borított agg
 Férfiu ül. Mellette csinos kis lányka cseveg s úgy
 Látzik, nem veszi észre a nagy fájdalmat, a melylyel
 A másik lány küzd, ki kezét arcára borítva

Mély gondokba merül

Boldog vagy szörke Eudit! csak
 Várod el gondtalanul szép gyermeki érsidet. Csak
 Elvezd éltednek tavaszait sok szenle örömmel!

És te nagyobb lány! legkisebb lány mesztse vidéken!
 Panna Eugunda! te is légy csak nyugton! sívedet ne
 Marja a bú! Tán napfényhez jól illik a felleg?

A napfénynél is nagyobbobb s szebb lángosú lelkei,
 Nézd ki tehát lelkedből a gondnak felleget mind!
 Ne féltesd „öt” s ne busalj! légy angyala minden
 ügyében!

De nézd csak! mi talorgás és mily saj van a
 völgyben!

Medvét fogtak-tán? vagy más vadat ott a vidéken?
 Yönnök. Mily saj! mily vita van köztök! Verekedtek
 Tán? vagy bárányait, vagy kecskéjét rabolák el
 Ysmét a gyengébbnek? Mily baj! nincs hatalom, mely
 Törvényt szabna nekik, hogy jó rend lenne köztök.
 Abdia! horrád jó e sereg, hogy légy te királyok!

Itt vannak már. Nincs diák az arcon. Nem haragustnak
 Senki sem tán..... Mi tett ily sajt?... Mit vitatának?...
 Holnak ezek valamit!....

Nézd! Mily halványok az arcaik!....

„Elvesztünk! el kell vennem jó Abdia! bölcsünk!”

Szólj valamit! Mit vélsz? mit akarsz tenni a sátán!
Nézd! mit lelt ismét egy vándor a bérce tetejében."

Egy szóltak. Remegő kézzel nyujták az öregnek
Azt, mit a bérce tetején lettek. Gondos figyelemmel
Megnézte az öreg; s mivel ily félet soha senki
Sem látott e tájon, s most is a rémhírű tollak
Mellélt lették, nem gondolt mást, mint, hogy a sátán
Fegyvere, vagy szerzsáma ez is.

De Zuzunda szemében

Látott, hogy nem hisz semmit sem az ilynemű szóból.

Megnémett arccal mondják, hogy nincsen a tájon
Sem Nimrod, sem Ural, sem Manthia, sem pedig Antob.
Eltűntek. Hova lettek? nem tudhatja az ember.
Mind a legismosb és legjobb volt a fiatalság
Kört, ki csak eltűnt.

Es nézzétek! fenn a hegyen, hol

Leglejtősb, sziklát sziklák tetejére rakának.
Yhi teszi ezt? nem tudják, mert nappal soha senkit
Sem láttak még fenn a hegyormon munka közt.

Mind

Éjjel kérsült az, mi csak ott van. Mond hegyormon! meg.
Mily titkot rejtnek köveid? Tájunkra mi vést vár?
A bérce tetejét egy nagy kősapka takarja!
Es az alatt tátongsó mely árkok növekednek
A kormos szinü éjek alatt. Ugy össze savarvák
Minden rend nélkül ezen árkok, mint az öregnek
Arcán a mindent rongáló hosszú időnek
Lassu kezével varrt rendnélküli ráncok. Ugy árkot
Nem látott soha senki sem a sátán közelében.
Es oly mélyek azok! Tán csaknem a mély pokol útja
Készül azon helyeken, hogy lángtengerrel döntsé
Földünket, nagy urunknak ezen nemek alkati kertjét?

Már a szellővel szaladó szarvas sa kis őz is
Elment a szép s illatozó fák árnya alól. Oly
Porraszó tüneményt látott már ottan a vándor.
Éjjel a sátánt már többször látták a hegyormon;

Sőt egykor lenn is volt a sátorok közelében.

Egykor egy szép este Zudit kín ült egyedül a
sátor mellett és vig dalt zengett a gyepen; de
A dalnak közepén elakadt szép hangja, lihegve,
Tuldozó lélekzettel, szaladott be az ajtón,
Ott lerogyott, elünt arcáról egészen a rózsá.
Félholban fekvén, az egész sátorát megjéleszté.
Nem jött ajakin más, azt hebegé csak: „a sátán!!!”

Féltelt Abdia, hogy megnézze az ördögöt ő is,
Es látott egy nagy fa alatt olyan alakú lényt, mint
Valamely ember, de borzas hajain s az övénel
Rémes tűz fénylett.

Remegett az öreg maga is, hisz,
Dár már száz évnél régebben is élt; de illyent még
Nem látott soha sem...

Most éles sip sava hangzik.
Aggastván menj! menj csak!! a sátornak közepébe!

Ord magadat! hisz! még csak kezdete van meg a bajnak
Ne lássák senki, hogy mit tesz a sátán, a rémes!!...

A bokrok körül a sip hangja után hi közelg ott?
Lánya, Zugunda az ott, azt vonzza az ördögi sip!

Tán

Nem látá a lány, milyen ördögi lény vagyott ottan?...

De látá; kellett is látnia; hisz! közelében
Van már, s meggy mégis, meg nem rettenve, feléje.
Oh! mily büvös erő van az ördögi sipba! Teremtöm!
Mintha barátjának nyujtá oda szép kezét, nem
Fél oda nyujtani kezét a borzaszó sünneménynék!
Es ott áll, úgy, mintha beszélne az ördögi lényvel.

Menj! menj! menj csak öreg!! néző lányod veszte
vagyott már!

Egy tünt el tán Nimrod is s a többi levente.
Menj, hogy az el ne rabolja a lányt, hisz! nélküle élted

Szédül is kínasabb.

Remegő tagjával elindult -
Abdia's örülteként sietett a rém közelébe.....

Tán egy roskadozó aggastyántól megijedhet
A rém? Nem vár, hogy közel érne az agg-a lányka
Szép kezeit megfogván, a hegynek sietett fel -
I barna Jugunda nyugodt lélekkel jó az öreghez.

"Mi történt te veled, lelkem szemefernye, Jugundám?"
Ezt kérde az öreg. De a lányka nyugodt szívében csak
Ezt felelé: "Ne busulj oh drága atyám! Te miattam;
Semmi bajom sincsen, senkit sem bánt az az "ördög"."

E szavakat rémült szívre hallgatta az agg. Nem
Száll keltebe vigasz, sőt jobban ijesték a lányka
Szavai őt.

"Örült vagy drága Jugunda, leányam!
Ely szavakat, hogy'mersz te mondani ördögi lényről!"

Elbűvölt az egészen már és veszted' akauja.
Istenem! ó'szkaromat csak is a lány sette tavaszra!
Lángesze volt örömem s most az már veszte egészen!
Ez te szegény lány! je gyászos sátramba velem be.
Télholtan fekszik nyugodt én a halottnak
Szívét szíven nyugtán sátram' sereül, csak
Ti élhetnétek még boldogan egyszer a földön!"

Egy a gyászos öreg. De a lángeszű lányka szavával
Enyhületet nyugtott később keblének; azonban
Hagyászú áldozatot kellett neki adni ezért; mert
Hagy fogadást követelt az öreg, hogy a sátrat ezentúl
Nélküle el nem hagyja, nehogy hárt tenne az ördög
Úgy neki is; mint tett hihetőleg axan sok egyénnek,
Kik már elveszték.

Mikoron már megnyugodott az
Agg, megnyugtatták Juditot szavaikkal azonnal...
De a hír elment és több is meglátta a rémet.
Elhajták mind nyájaikat s a bérc közelében
Mésze vidéken nem mert lakni az emberiség most.

„Fegyvereket szeret a bátor szívű ember, azért hát
 Újnemű fegyvereket jó lenne csinálni s azokkal
 Őket ezélt érnék el, mert lenne a harcban szám majd,
 (A gyengébb fegyveremeket háttérbe soritnám),
 Sa ki ajándéként nyerné meg tőlem ez új sort,
 És látná kitünőségét, tán társamul állna”.....

„Célt íék - véle kísébb - a világ a regéket
 Elhiszi gyakran s e gyengéje nekem nagyon is jó
 Harcot tesz most, és a világnak szinte testen majd,
 Újnemű fegyvert kell kísétnem, melyet a sátán
 Fegyverként rettegjen a nép s így bírtas a győzés.

A nyilat²⁾ ö³⁾ ekhéj eszmélve, találta fel.

Cydon

Tércén próbákat tévév ezen újnemű sorrel,
 Azt, mely nem volt jó, a földön hagyta hevenni.
 Ezt leték meg az emberek, és, nem látva ilyet, még,
 Tölnak tartatták, s pedig örögi tollnak, azért, mert

1) L. a kömp végén a jegyzet.
 2) L. a kömp végén a jegyzet.

Azt tudták, hogy „vastoll”-al nem bírhat az erdő
 Szármnya, s e mellett az, öreg bölcs lánnya, Jugunda,
 Ői legelőbb elopta a hős ajkáról a titkot,
 Volt legelőbb oka, hogy terjed, a remhír a tájon

Látván Nimród, hogy sikerült még eddig a fegyver,
 Több bátor szívű és hű keblű barátot a hegyre
 Hitt s ott megmutatá nekik a fegyvert.

A csodálat.

Rettenetes nagy! Hiss¹⁾ sokkal jobb, mint a paritijja,
 Birtosaban céloz, sa seb, melyet s²⁾ur, erősebb.

Látván, mennyire meg vannak már társai hatva,
 Elmondá tervét nekik.

Eddig a földön az ember

Csak sátrakba lakott, s koházat senki sem is mert.
 Céljáról eszmélve jutott az eszébe a hősnek,
 Hogy jó lesz köből vár³⁾ rakni a hegy tetejére,
 Hogy jobban védhesse magát ott elleni ellen.
 Társai e tervet helyeselték mind nagy örömmel,

3) L. a kömp végén a jegyzet.

Nem győzték, "lámulni dicso" nagyevőt." Fogadják, hogy
 Ők kések munkájában mellette segíteni.
 S esküdtek, hogy ilyen lánghalmét még soha senki
 Sem látott és kérték, hogy lenne barátjok
 Minden ügyökben, s majd Ők mindenben szavait s ont
 Törvényként követik.

Nimród, fölemelve szavait, így

szóla:

"Barátim! Nagy titkot mondok, de ti ezt jól
 Lájátok szívetekbe! Előbb ezt senki se mondja
 El másnak, míg én nem!"

Megfogadák ^{ezek} ezt. Most

szóla tovább.

"Tomlott a világ már. Atyja szavára
 Gyermek nem hallgat. A családjók közt is elég van,
 Ői maga rontja el a kormányzására bízott sok

Gyermekét. Esten adott törvényt, de kevés, a ki tartja.
 Nincs nyugalom, ha az új halmaz színü leple leszáll ráink.
 Annyi a tüvést, mely gonoszoktól ered bosszúvágyból!
 Annyi a rablás! és a lopások száma ezernyi.
 Volna bíránk minden sátorban, de hatalommal
 Nincs a ki bírna, hogy a véthet hellőn megalázná.
 Menynyi az árva, kinek szüleit megölte! a gonosznak
 Tegyenek többet kiold le a sírba a, "sárga halálnál."*
 E bajkon ki segíteni kést, azral leszen Eg is.
 Rajta barátim hát! legyetek kések ti velem mind!
 Szabjunk rendet mi a földön az emberiség közt!
 Esten akarja a jót... Mi velünk lesz... Díratok abban!...
 Bár nagy a cél, de nemes, s elnyernünk nem lehetetlen.
 Mán szeretett társak! van e kedvetek erre segíteni?"

Egy végre szavait s azok azt felelik:

"Követünk mind
 Nagy hős! mindenben, csak szólj: mit akarsz? s mi segíünk."

Es ő így folytatta szavát:

* "Sárga halál" lal meghalni mondatik az, ki beteg-
 ségen hal meg; "vörös halál" lal pedig az, kinek fegyver
 ontja ki véré, életét.

„Első, hogy a várat
Építsük fel a bérc tetején; de e nagykerü munka;
Több bátor szívű és hű társat szerezni kell hát!...
Ezenkint építsünk csak. Hallátok azon hírt:
Sátán jár a hegyen, s mert eddig még soha senki
nem látott hóból házat, tán elhisszik azt is,
Hogy nem más, mint örögi mű az a vár.

Téjemet majd

En bekenem, búvós-hóval, melyből az egész majd
Téjlemleri fog * gyakran fogok így a fába kiállni
Éjeli órákban. Így senki se mer közeleghúzni
Agdomnak tetejére. Azért teszem ezt, hogy a várat ne
Ismerjék s meglátjátok, hogy a rémhek előnyös
Lesz ránk máskép is.

Térvét mind elfogadta és

Szerettek társul száz három férfint, és sereg
Több íjjat készítrév és nyilakat, s a jölet, új
Leple alatt mely árkokkal körítell, nagy erős várat

* Ismeretes az, hogy, ha gyufával bekenjük
ruhánkat, az a jöletben fenylik. Heletem bőven talál-
hatok olyan ásványok, melyeket Nimrod széljára felhasz-
nálhatott.

Építvén, készülték a nagy célhoz. Hogy az íjjal
Jobban tudjanak a harcban majd banni, a fahon
Tettek próbákat, s hogy sok vasat el ne fogyasszon
A sok próba; azért a nyilat később a fa társból
Baltákkal készülték. Alhanyat azonban a földön
Hagyttanak.

Egy jüta, a vastoll, sőt szinté íjj is ⁴⁾.

A táj népe köré s elölté azt remegéssel.
Íly nyilat s íjjat gyakran kapta Abdia tőlök.
A tüzes ördög, kit lányával látta az agg, böles,
Nimrod volt, ki mióta szelid hűga, Isler, a földről
Eltűnt, a „böles”-nek lányát, a barna Jugundát,
A földön mindeu lénynél jobban szerete. ---

Már

Thészen van sok nyil s íjj, sa vár készül erősen,
Es mégis Nimrod! arcod, mily büs! szivedet-mond
Csak meg! - mi bánthatja olyan nagyon?....
Ott ül a ciprus

4) L. a könyv végén.

Anyában s a fejét karjába diélestrre busong... Nem
 Tudja: Yugunda hová mehetett atyjával a tájról?
 Nem jön a hír... "Tán már nem is él? Tán már kebleből
 Eltűnt a szerelem? mely olyan hön ége a hősét!....."

IV

Az első patriarcha meghódolása.

Munkáidhoz társat Nimród már bírsz eleget; de
 Fik ezek itten?!..... Még egy sincsen a bürke családjók
 Közt, ki fejét meghajtáná, hogy hódolna neked. Nem
 Oly könnyen hódol meg az agg..... Ha a bürke családjók
 Közt térs hódítást, akkor köveldsz csak a csélhoz.

Mit örömjára volt Agdon bírcétől az új hely,
 Hol sátrát felíté az öreg, bölcs Abdia.

Oh! Mily
 Sok sóhaj szállt itt fel barna Yugunda szivéből
 A magas éghoz! hogy nyujtáná Esten segédelmét,
 Hogy Nimród célját baj nélkül elérje hamar.

Most
 Ott ül a pálmák közt a gyepen, melytelre virággal.

Oly magas, oly dús a fű, hogy betakarja a lánykát
 úgy, hogy nem látják ki egyből a fű közt sa virág közt,
 Mint a bájdos fő. úgy fenylek két szem, mintha
 Ott a fű közt két szép csillag várná a setét éjt,
 Hogy felszállanak a magas égbe ragyogni a föléről.

Oly szép szőnyeg a legzeleb kőz sem szeve még mint
 A mily szép itt a természet lágy takarója.
 Itt játszik leng a tulipán szép tarka színével,
 És, helyét szendő ringatva, kacérkodik a kis
 Fényes lepkével, mely játsza siet helyébe;
 De gyorsan kirepül, s megy megcsókolni a kis kék
 Szecintot, s szép szárnyának lebegése a méhet,
 Mely mézet szítt ottelijórti. Sietve repül most
 A kis méh, de szívet ez nem keszíté, hiszen még
 Ott van sok szebbnél szebb sárga virág viráival,
 Ott van a narcis is, ott a sudár nyaku szép lilium.

Mily

Szép azon kedves kis hósinü szende virágok
 Oh mily kedves azon tűznél pirosabb színü is!

Mind

Szépek ezek, de olyan nincs egyszem köztük a tájon,
 Mint az a szép két rósa, a mely mosolyogni szokott, ha
 Nimród jö" (sőt ilyenkor még pirosabb is azonnal,
 Mint most, hisz' most oly halovány, mert messze a nagy
 hős.)

Csak kissé meszebb - a virágok közt legelést a
 Hósinü gyapjas nyáj. Mellettek biget a kecske
 És a tevék, vékony nyakokat magasan felemelve,
 Tépik a lombos fát.

Az olajfán kis madaraknak
 Encke zeng. Versenyoznek ezek tán arval a kedves
 Flangu madárral, mely a ciprusfán kesereg.

Fogd

Gyöngéd kis kezidbe te is szép barna Zugunda
 A citorát, pengesd, is zengj mellette is dal....

De nézd csak, mi az ott mit átyád hoz? Véres egészzen.

Oly magas, oly dús a fű, hogy betakarja a lánykát
 úgy, hogy nem látszik ki egyjéből a fű közt sa virág közt,
 Mint a bájdiús fő. úgy jenylik két szem, mintha
 Ott a fű közt két szép csillag várna a sötét éjt,
 Hogy felszálljanak a magas égbe ragyogni a fölvről.

Oly szép szőnyeg a legesebb kőn sem szőve még mint
 A mily szép itt a természet lágy takarója.
 Itt játszik leng a tulipán szép tarka színével,
 És helyhét szendő ringatva, kacózkodik a kis
 Fényes lepkével, mely játsza siet helyébe;
 De gyorsan kirepül, s megy megcsókolni a kis kék
 Jacintot, s szép szárnyának lebegése a méhet,
 Mely mézet szitt ott eljiveti. Sietve repül most
 A kis méh, de szivét ez nem keseríti, hiszen még
 Ott van sok szelbnél szebb sárga virág viaszával,
 Ott van a narcis is, ott a sudár nyakú szép lilium.

Mily
 Szép azon kedves kis hósimi szende virágok
 Oh mily kedves azon tűznél pirosabb színű is!

Mind

Szépek ezek, de olyan nincs egyszem köztük a tájon,
 Mint az a szép két rósa, a mely mosolyogni szokott, ha
 Nimród jő (sőt ilyenkor még pirosabb is azonnal,
 Mint most, hisz most oly halovány, mert messze a nagy
 hős.)

Csak kissé meszebb - a virágok közt legelőn a
 Hósimi gyapjas nyáj. Mellettek beget a kecske
 És a tevék, vékony nyakukat magasan felemelve,
 Tépik a lombos fát.

Az olajfán kis madaraknak
 Éneke zeng. Versenynek ezek tán arval a kedves
 Hangu madárral, mely a ciprusfán kesereg.

Fogd

Gyengéd kis kezidbe te is szép barna Zugunda
 A citorát, pengesd, és zengj mellette te is dal....

De nézd csak, mi az ott mit atyád hoz? Véres egészen.

Meggyilkoltak tán ismét valakit? Vagy az átkos
Tigris tépett szét ismét egy védtelen embert?
Oh nagy atyánk Elohim! bajainknak hol lesz a vége?

"Nézd lányom! - monda az öreg - szlettepte a tigris
Chúrt, a derék ifjat. Nézd! itt a ruhája seregénynek!"

Megrémült arccal nézi Sugunda az öltönyt
És kérde: hányat tépett már össze a tigris?

"Nem tudom azt - monda - de tudom hogy már huszonöt-nél
Is többet szletteptek ezen a tájon. Hogy ezen sok
Házt egy, vagy több vad tessi-e? én nem tudom azt még.

Retteg az ember ezen tájon már lakni is. Annyi
Arva maradt, és oly sok lett már örvény a tigris
Öldöklése miatt. Csak volna olyan, ki az ellen
Tudna segíteni nekünk! De sehol sem láttam oly embert,
Még! Tán mindenem is neki adnám annak a hősnek,
Kí a vidéket e vad szörnytől megmenteni tudná." 5)

Egy végre az öreg szavait s most erre Sugunda
Tgy szólt:

* Az Istennék egyik neve szidóul. Nem helyesen
egyértelműek ezzel Abonai és Eshova.
5) L. Hegyzetek. A könyv végén.

"Hedves atyám! tudnék én mondani oly hóst,
A ki nem egy, de több tigrist is küllé szelbe *
Már vaskarjával, fegyverként öve a vastag
Száljával, melylyel mint bottal, jár a bécen,
Hogy leterítne a tigrist, vagy a bátor oroszánt.
Láttad is őt. Vállán szép tigrisbőr való gyakran."

Abdia, bár ő is látta Nimrodöt ilyenél,
Azt hiszi, hogy nem Nimrodnak vaskarja öle meg
A vérengző tigrist. Azt véle, hogy a bécen
Egy más kört hűvött a vad állat s megsebesülve
Elváltt s így szerte a szép bört a vadászl. Hisz
Ő seha sem monda, hogy már leteríté ilyen nagy
Vérengző s ismeretlen fene-állatot is. 6)

De Sugunda
Azt monda, hogy a hős nem sokta dícsere beszélni
Másmak, a mit tess. Ha az igazság, monda az öreg, még
Szébb a szerénység, mint a hős tett, melylyel a tigrist
* "Scheolnak" nevezteték a régi izraelitáknál a
halottak országát.
6) L. a könyv végén a jegyzetben.

Es az oroszlánt a bécscről a pokolba lehűdte,
 Híri, ha az emberiség tudná, hogy a tigrisek ellen
 Is tud küzdeni ő: úgy tisztelnék ezen ifjút
 Majd nem, mint azt, ki békéjével vízőrönkos
 Megmenté a világot. Mint most messze vidékről
 Is a sok ember, hogy látná a helyet, hol a békha
 Főnjai állnak, majd Nimród síjához is egykor
 Szárazként járnának. Nagy Noe lenne talán csak
 Szébb hírel fénylő, mint ő, a nagy emberiségben.

Semmi se tesz több kért a földön, mint a vadállat *)
 És csak elsoje a tigris; ki ilyent leteríthet,
 Bár csak az ifjú is, óacsalád'fők kért a legelső
 Lenne bizonynyal. Még én is fő-hajtra becsülném!"

Szende öröm mosolyg most barna Jugunda sívében,
 Mert hallá, hogy Nimród'at mint tiszteli atyja,
 Ha megtudja, hogy az tigrist is tud leteríteni.

--- De lerogyott most Abria, a, bölcs. Arszexavarda
 Futnak a nyájak mind. A juhok, kecskék a tevék közt!

*) Természetes, ez is csak azon korról mondatható, a melyben
 költeményünk szerepel.

Porxarító ijedés! A halál jó!

Istonyatos nagy
 ugrással száguldi ki az ényves bokrok alól egy
 Főst tigris.

Nem gyilkol még; csak játsszik a szarnak.
 Most egyszerre leül s tüzesen néz barna Jugunda
 Fője felé....

A halál már nyújtja kezét, hogy a lányka
 Lelkét elvinné a scheinba magával a többi
 Holtakhoz...

De mitörtént?

Arditás!

Oh mily rettentetes nagy

Nagyot ugrik a főst tigris, szarvára

ugrik még tovább; maga sem tudhatja mi 'éte?
 Elszédült az egész állat! De hamar levonul még
 Újra s a lánynak felé kézzel még ugrani ismét....
 Egy lépéssel előbb lerogyott a földre, erősen
 Bögve.

Miként a bolond maga sem tudhatja, hova megy?
 Úgy járt ott később is cél nélkül csavarogva.

Mit szar rótt a fején vasból, farkát behúrdá. Nincs
 Semmi erő sem az állatban tán? Mit oly ijedt ő?.....

Hémos erős nagy férfiu jő a bokarból.

A tigris
 Nyakcsigolyájánál megfogja erősen azonnal.

Er nem bög; de felugrik s a férfit leteríti
 Lábaról! Oh hős! vége van, rajta a tigris!...

De a hős nem ijed meg; bár piros arca a vértől.

Örökre látja erős markát és öklet a tigris
 Főbe üti úgy, hogy minijárt lerogyott az a földre.
 Ekkor a hős öve mellől egy láncot vesz elő. Ezt
 A tigrisre tevé s azt úgy vezeti maga mellett,
 Mint a vadász az ebet. Nix barna Jugunda s az agg, böles!
 Forr ereikben a vér. Nem mernek eléje sietni,
 De a hős közeleg. (Pompás székmanya kezénél.)
 (Mintha bizony csak megselelült volna a láncon.)

Itt a gonosz! - mondta a hős - ne ijedjétek előbb
 Már meg. Nem lesz hárt, ha kezemben van a kutyafasztyu.

Mint a dicsőült lény, úgy áll ott szende Jugunda.
 Nem lehet a hősnek kebelében olyan nagy öröm, mint
 E szép lány kebelében van most. Kit síve mélyén
 Hordoz szímselenül, ily nagy kellet vire vighot!
 Himród volt a dicső hős, ki meglátta a vadat,
 Mely remként járt s pusztított a vidéken, olyan sok
 Vért öntve lihegő torkába az emberiségből!

Himród éppen azért járt, hogy megtudja: hova lett,

Abdia és a lány, kit olyan hőn szeretett? Ő!
 Nem tudhatta, hogy az még hű-e vánska, mióta
 Elhagyták Ogdon kőmjékét? Messze barangolt
 Rég már fenn a hegyek közt s' ép úgy lenn a virágos
 völgyekben, de soká nem lelte sehol sem a kedvest.
 Felt már, hogy nem lelheti meg gyémántszemü kincset,
 Ha a ciprusfán hallá a gerle nyögését,
 Azt vélé, hogy az istárusnője utáú kesereg s nem
 Bánsá fegyverivel soha sem, volt bármí közel. Ha
 Érzé a balsam, s az olajja segyjé büvölően
 Yllatoró fáik illatait, gondolta magában:
 "Még a Számum szele közt is jobban volna gyönyör, ha
 Ő vele volnék." Ha látá az ezernyi virágot,
 Mely Dús pompában tárdá kehelyét ki elötte,
 Azt érzé, Inkáb járnék a homakteli pusztán,
 Csak tudnám, hogy még a szende Jugunda szeret. Ha
 Újában samatos daltolját, mézédés izü szép
 Sárga narancsot lelt, nem soksa leszédni a hős est,
 Yheserü volt neki ez mind, híz' sive selve keserrel...
 Meglátá később a sevek fejeit, mikor a fán
 Tipték a levelet. Ment. Egy ért barna Jugunda

Nyája köré. Látá már a deli lányka vonását.
 Véres megindult. Hős sive is remegett az örömtől.
 Ekkor jött a gonosz tigris. A lányka halállal
 Nézett szemközt. A hős meg nem ijedt. Szaporán nyult
 Yjjáhat s a szemét meglötte a vadnak. Egészen
 Megsavarodva keringet, síjra ugorniakar; de
 Most már a másik szemmel kellett megadózni
 A vadnak... s a nyilak szaroként maradtának a nagy fön.

Látván Abdia, hogy lányát Nimród a haláltól
 Megmenté s a tigrist oly ügyesen leteríté,
 Ezt mondá neki:

"Ugy hóst még sohasem szüle a föld!
 Lányom mondta nekem, hogy ilyen vagy, hej! De ki himé!..
 De mondd meg nekem azt, hol vette aron fene fegyvert,
 Melylyel a bős tigrist megöleé? En örögi szernek
 Tartám mindig en, vastoll-akat."

Ere a nagy hős
 Megmagyarázá hún az öregnek nagyszerü szerét.

Nagy figyelemmel csügg az öreg minden szavain. Nem
 Győzi szólalni ezét. Nem győzi szólalni ezéjét.
 Űrvásznak látá tervét, hogy enné legyen ismét
 A földön, mint volt, szellemek ivadéki köröth, míg
 Ekölcs volt, körtök legfőbb gonddal gyakorolva.
 „Sokkal okosabb vagy Nimród, mint én, vagyok,” így szól,
 „Sokkal több hatalommal bírsz a gonoszt megaldani.
 En kormányod alatt akarok ház, élni eszentül.
 Legy se uram, szavadat mindenben megfogadom, mint,
 Eddig gyermekeim s szolgáim enyémét. E lánykát,
 Mit megmenekesél a haláltól, s ki- (tudom én azt)
 Téged is úgy szeretek, mindig, mint te szeretéd őt,
 Növül adom, legyen ég veletek mindenkor a földön
 S a sár után is.”

Megtartók az öreg szavait, s így
 Másnap a kis sátor környékén nagyszű ünnep
 Lett. Megsellek, a sátor s környéke virággal.
 Még az aranynál is szebb sárga virághosonokkal.
 Ekötvek a sevek. Piros s kék fürtü virággal

Vannak a bárányhák nyakukon Pisitve. A kecské
 Is mind fel vannak lépén korosítva. Amottan
 Jumas erős ifjak vannak sapatakba sorolva.
 Válluk erős, számos sarok meg barna egészen.
 Atyjok nincs, árvaik mind, s szolgálnak azét most.
 Ott kisse meszebb meg barna leányka-csoport vár...

Egyre csak megrendül vig citorákkal az uggab*
 Es a csoport el kezd dall s engem. Ekkor elölép
 Abdia s vele a tigris láncra vezetó hős.
 Megremül a csoport is már szétfutna; De int most,
 Abdia is így szól:

„Fiain! látátok ezen hőst!

Ő még a tigristől sem fél s okosabb, mint,
 Dárki a földön; azét én nem szégyenlesem ezennel,
 - Bár még ifju - fejem meghajtani előtte.”

A földre

Hulltak a szolgák mind s úgy tisztelték meg a nagy hőst.

* Uggab a régi kéleiknél ismeretes senezer volt.

"Im'et lesz uratok! s ez meg fog vedni a bajban.
Hűk legyetek hozzá mindig s ne féljétek akkora!"

Egy végre az öreg szavait, sa csodálat igen nagy!

Senki se' tett még így a családok közt soha eddig.

Most Nimród felemelte szavát s így szól a csoporthoz.

"Mint a vadonban az őz mindig veszteget legel, mert,
Nem tudhatja: mikor jő ellene karma szivé? -

Mint a ciprusfán, vagy olajfán Daloló' kis

Türge madár mindig hűstev várhatna a sára,

Ugy bizonyos, hogy ezen földön mindig közel a vesz.

Mindent el soha sem kerülünk; mert, "átkos az alma",
Es a kaján Yvain is lel mindig utódot a földön,
De mégis sok bajt ki lehet még üzeni a földről.

Csak bízzunk a nagy úrban, ki nem hagyja el a jót
Es ne legyünk gyávák. Bárban menjünk, ha az ellen

Yvain akar a tájon. Vezetők majlisuk én, és
Még tán bollogulunk, csak hűk legyetek fi-barátim!
Ehüsköm én, hogy mindenkor javasokra töreksem."
Ezt mondá s megörült a csoport nagy része ezeknek,
De voltak mégis, kik, kárhordatra az agg "bölcse"
Tettét, verbeszút is forraltak ezért szivükben.

A világ első csatája.

Legtöbb ellene volt mindenkor a legjelesebbnek.....

Megtudták a vidékek: mit lett Abdia? Erre
Boreaston megháborodott, a bücske családok
Hörték mindenki, ki ezt meghallá! Fuga tömeg s a
Dücske családok majd nem tudják: mit legyenek most?

Szűzava öreg-mondák-leteré a családi hatalmat.
Az bizonyos, hogy örögnök kellett beleszállni.....
Ur volt ő már rég s most vénségére csapott fel,
Hogy szolgálja legyen Nimrodnak, az ifjú bolondnak!
Mathusalem sem látta, még ilyen dolgot a földön.
"Új kormányzást akar itt, a világon! a gőgös!
Ezt nem tűrhetjük. Még kell nekik érte lakolni."

Még a gonosz Kain is jobb volt, mint Abdia lett most,
Cham sem volt gonoszabb mint Nimrod lett (a családok
Nézeteként). Még volt olyan is, ki a mennyei irtól
Is várta, hogy majd megbünteti a „gonosz” aggot.
Nem tudják, hogy Nimrod-e, vagy Abdia, vethető?
Mindeniket szívták s bossút is forraltak arsonnal,
Hogy megbüntetik e két „ördögi kárkötőket lények”.....

Már mikor a nagy hős csilláhar legközelebb áll,
Abkor jó akadály!...

Nimrod, hagyj abba' a levelet!
Lásd? csak alig nyertél valamit s már mennyi ar ellen!
Menj te Jugundáddal csendes ligetekbe tanyárami,
Hal nem bánk, az ügypég, is a rágalom alszik!
Vidd el nyájadat, ott magadat, félted sohasem kell;
Hisz van erőd nagy igen; ne törődjél senki bajával!
Vedd ki fejedből azon levelet, melyannyi vesztést hoz

Síjaid' s nappalidat, megnyugtalanítja egészen.

De hős Nimródok, nem ijestti a vért el a céltől!
Mint a legmagasabb bérce meg nem resten a mennyföves
Égől, s a felhők selyébe tör: el nem ijestti
A nagy lelket a vért, ha dicsőket, igyekszik elérni.

„Nincs olyan élet, mint az, melyet küzdve szerzünk
meg.

Csendes csempék után is szende virág terem a jó
Szó kertjében; de küzdések után terem az csak,
A mely süskék közt szeret élni, a xóssa. É nélkül
Nem szép volna a kert." Ezt jól gondolja a nagy hős.
Ha még a szélvész, nem fél a tengerei hullám;
Sőt még jobban rajg, hisz' sűdjá: barátja a vért. A
Bátor meg nem ijed, ha közelg a veszély; sőt örül, hisz'
Vért a barátja, nem a békes nyugalom.

Nagyörömmel

Ment Nimród Agdon bérceire barátaihoz. Vissz
Barna Yugundától kis ciprusját vele, hogy majd
Emlékiül legyen az fenn Agdomak selyében,
É mellett meláé majd ottan a hold sugaránál.

Tolt nagy öröm, mikor a hőst meglátták a hegyen

Már
Thészen a vár, már mind várják a csaták moraját, mely
Olyan szép szem a hős ifjaknak kebelében.

Elmondá Nimród, hol lelte meg a deli lánykását?
Elmondá - hogy örüljenek a társak - diadalját,
Melylyel a bész tigrust leteríté. Abdiá kettét,
El kellett neki mondani; de azt is: mily nagyja töbli
Püské családját közt a harag?

Tapsal fogadták e
Hirt a tüzes vérrel burgo' hős ifjak. Azonnal
Látá is már képreletök: mint küzdenek a harcban?...

Nem várá jegyesét a jegyes (soha még) oly erősen
Mint várták ezek a harcosok.

Nem késtek. Anommal

Megragadák mind ijáikat, mintha lakodalmas
Csapnának mind a völgyben, Dobogó tebelökben
Lázas örömmel foly a vér, s víg dallal előre
Törtek az ágak közt. Tietének, hogy, ha az ellen
Abdica sátrához mer sán közeléni, se golyók
Ott legyen akkor már...

Hah! de késő a segítség!

Éő a sereg. Már süg morajok. Reszketve szalad ki
Újszából a remítő sáptól megijedt vad.
Felhőként sűrűen repül a sok fürgő madárka,

Melyet a szaj kávarar lombdús fák árnyából. Ah!
Mennyi olajfa törik. Mily sok ciprusfa kivesz most.
Büttentőn pusztít a halál a virágos úton. Hincso
Egy tulipán sem utánnok már. Letörött, liliomnak
Frönnyes szirmaitól már névres a föld is utánok.
Mennyi narancs hever ott! Mily sok datolyás saporának
El mentökben! mily sok citrom kárba veszett ott!
Hincso nehésk a tudónak a lég a földre liport sok
Illatosó füstöl s samassos méxixii gyümölcsötől.

Ászereverődnek a rendnélkül siető csapatoknak
Boszjai a buszogányokkal. Halljátok az áskot?
Hogy kiabálnak azok! Letörött, soknak szuronyáról
A vékony hegy, mely megakadts a nagy ágbau. Ezért van
Oly sok seithos ezen csapatokban.

Szolga-sereg megy

Ut a családok közt! Hűségesek ők uraikhoz!
Ott a családoknak fiait láthatni a völgyben.

"Bertentő" sok a nép! Sok ezernyi közelges, a harcra!...
 Tán ez mind harcolni akar! Hát mennyi az ellen?
 Csak Nimród az s Abdiá és a családok. Eretek
 Hogy kérsülhet ilyen sok a harc véres mészere?.....
 A harcvágy nem volna ilyen sokat erre a tájra;
 De a vasláncsal kötött tigris s az erős hős,
 Látni szeretnék mind, ez harsta e helyre ezen nagy
 Rendellen csapást.

Nézd! ott megy a hegy tetejében
 Flabul elől, bátor seregével. Elég lesz ez is sán
 Hogy végezzen a harc mészere. Ez mészere elől megy
 Hőstök Aróth is. Nem fél a haláltól a hóstól.

Oh! mily szép az idő! Mily fényes a nap ragyogása!
 Nézd! csupa fény az egész táj! angyali szép a vidék!

Nincs

Harmat a lágú füvön, s mégis fénylik levelök mind.

Oly szépen ragyog a kovareknak szára, ha gyémánt
 Vólna sem égne talán jobban. Kínarany leve mind a
 Sárga-piros bimbó! Nincs oly ragyogás a hegynek
 Ercei közt, mely pávját nem lelné meg e tájon.
 A sok szende virág közt.

Szöcske Zsolt dala

Ott versenyz a vidám kis bájos hangu madárral,
 Kis kezeit játszin báránygyakára tevé és
 Megsimogatja a szép gyapját, mely hósimi és lágú,
 Mint a szeljem, de nem oly lágú, mint a szeljem, mely a lányka
 Szép kis csintalambul vidor arcánál gyöngyörűn leng,
 Szép aranyos haj! hej! mily ritka vagy itt a vidéken!
 De boldog kis lány! nem gondolok semmit ilyessel.
 De jobb is ha se nem tudod azt, hogy minden a földön
 Olyan rósa, a mely közelitne bájjal ez archoz,
 Melynék egyetlen kis mosolyáért, a magas égen
 Legrebben fénylő hajnalcsillagból a földre
 Szállna örömmel a szép sündérek szende csopordja

Is. Jobb is, ha se nem tudod azt, hogy tűz szemeidbe
Nem mer a nap belekintni, mivel szégyentli magát, hogy
Őnem olyan fényes. Ne mutasd mosolyod' soha, óh mert,
Őrült lesk szépségedből majd mindenik ifju.

Nem hallod: mit szól ott barna Yugunda felől? Nem
Hallod jársz-e vidor kedvedbe' a lompá morajt, mely
Ott zúg a bérc háta mögül?... Mily zaj? Mi kiáltás?
Óh mily nagy dobogás! mily nagy recsegés! törik a fák
Aga talán mind! Ha minden szarvas menekülni
Jöme azon helyről a vadászól, még se lehetne
Oly nagy zaj, oly nagy recsegés, mint ott a hegyen tül.
Mintha nagy ágakat vernék a szarvasok ösöse,
Oly hangok hallatszanak a hegy tája felől. Ah!
Mi lehet ez? Mi lesz így? Óh vész közeleg le rád' is sán?
Nyugtalanul hallgasja a nagy zajt, barna Yugunda.
Félre voná hollósimü szép fürtjét a fején és
Úgy sarká szép hasydny nyakát hallgatva mihéut a
Ez madarak tartják a kálitban, hallva majd' a dalt,

Jobbra tekint, majd balra tekint, hogy tudja: mi jó ott?

Es a morajná: Jobban zúg a vidék. Nemoralka
Tompá moraj. Már csattog a bot & buzogány. A kiáltók
Hangja sikolt. A beszélőknek szor don szava hangzik.

Talpra legény!" - felharsan mostan barna Yugunda
"Ceszaru hangon - Vész közeleg! csak rajta legénység!
Talpra hamar mind! itt sötétországok én körülkömmi.
Es te Yuidik menj! a kúsnál van alyánk neki is szőlj!
Mojatok óh! fegyvert kezimbe: botot, buzogányt, vagy
Pármis!... Csak bátran! Nem kell megijedni barátim!
Es mellejé siet minden nyáj ó. Buzogánynyal,
Pottal, baltával & a kinnél völs fúrge paritsytja,
Azt is előresszi.

Így vár-alyja cselédjeivel most
A hős lány és Habiul jó a csoporttal előre.
Még a többi csapat, meszebb van a nagy hegyeken tül.

A vérsomjas bráth volt első, ki nagy erővel
 Megsavará a parilygyás, hogy vele föbe hajtsa
 A Deli lányt, De az ég nem hagyta eloni a hős lányt.
 Ott ment, el feje mellett a kö, szinte sipoll is.
 Főpőében.

„Csak előre barátim! — mondta a hős lány.

Zaj te neked Habdul! te Dardás fészékébe jutottál!
 Mintha viaszt lopnál a Dardás fészékéből, azonnal
 Döcsült, Dongással mind elleprének azért őt,
 Vagy, mikor a hű szolgák azt látták, hogy a lánykat
 Majd megölő a kö, rettentő nagy tűzű hősvel
 Gyorsan és bágyultan rohanának előre azonnal. —
 Mint, ha a szél betör izmos, erős, karjával az erdő
 Fáinak közé és ott kicsavarja az izmos, erős fát
 S hozzá még mennydörg: olyan nagy zaj vala most itt,
 „Hol van a gaz vén?” — és kérdeik dühösen kiabálva
 Föbben az ellen kört. — Nimródot több kereső még.

Legtöbbször kört tesz a vas burzogány. Folya vér. Belapuhak
 A nagy ütések alatt a keménykoponyák. Fogya az élő...
 Holtakkal kezd már megtelni a téri!... De kevés már
 Embereid ok! Habdul! körted. Már győzni fog a lány
 Rajta derék nyájörök, csak véjétek a lányt, meg.

 Habdul emberi kört nincs már ép, mint sebesült vagy
 Holt már... De miért csak fel a hegyre Szujunda! mi jó ott?
 Ott jó még csak a borzaviló sereg ellened őh lány!
 Honnan jó a segítség most? Vagy vesztés kell tőn
 E hős lánynak? Nincs kegyelem számára az urind?
 De ki az ott, ki a másik kis dombról közeleg? Nézd!
 Nimród jó ott és vele a hős társak is. Oh, sok
 Emberral majd hogy mer harcot kezdeni ezen kis
 Számmal csoport?

Félnék!!

Mint most egyszerre megáltrák!

Ynt Nimród, hogy a lány menjen nyájöréivel fel
A kis Dombra, hol ő áll, társával.

Menehülmi

Fog vele tán a seregből a nagy hős? Vagy tehet ő mást?
Néhány embereit küldhetni olyan sok ezernyi
Ellen?

Azéd csak! nem fél. Ottan várja az ellent.
Mily bátorság, mily nagy lélekero van e hősben!
Nagy hullámmal jő a tenger amott, s a patak nem
Fél, hogy az elnyeli majd. Egy állna a bátor oroszlán
Néhány társával bőve farkasok ezrei ellen....

Már közel a sereg. Ym! fölemelte kezét a halál már!
S nem orvul a lélekzet, a hős elszánt kebelében!...

Vadriadással még közelebb jött most a nagy ellen.
Mind azt gondolják ők, hogy Nimródot darabokra

Te adalják mindjárt. De a hős int társainak. Mind
Szélsőre az ijakkal s gyorsan repül a nyíl a légen.
Szár három nyíl szár háromat löve mellbe azonnal.
Újra sivit a nyíl s ismét hull földre az ellen.

"A sátni vastollaival küzd!" véli az ellen.

Némítön megjéve se alad most viszra sok onnan.

A kik meglátták Nimród mellett fiokat, kit,
Rég elvessettek, mind átpartoltak azonnal.
Borzasztó a sava. Nimród és társai lönek
Folyást. Mint mikor a szélvész korbácsa a tengert,
Fölveri és hullám hullámba ütődik, az ellen
Egy háborg, borzasztóan megjéve a "toll"-tól.
Hol van hős, ki a sátnitól sem félne a harcban?

Vki még nem látta a "tollat" előre igyekszik,
De kik meglátták, mind visszavastalták ijedten.

Egy sebesült nyájor elevenen titkon a tigris,
 Dörzült ugrással száguld ez most a sereg közt.
 Mintha szeptemből minde feljötték volna a telkek,
 Oly nagy a lármá, olyan nagy a zaj, még jaggat a lég is.
 Rendellen szaladásukkal hányat letipornak!
 Mennyi a vér! mily sok fegyvert ledobálnak a földre....

 Már nem ló Nimrod, hisz' visszazaladnak azok mind!
 A tigris száguld még, de az is leteríti.....

 Most kitör egy nagy olajfát sacc fölemelve a légben
 Ezt mennydörgi:

„Megállj!”

És lassanként a sereg mind
 Alra marad, látván a béke jelet. —

„De jöjjön —

Mond a győztes nagy hős - minden öreg közelembé!”

Szót fogadának ezek, s reszkette jövének elébe.
 Földre sütek semeik, nem merték a napra tekintni
 A mintha parancsolnák, lassanként földre borult a
 Megrémult sereg, így hódolva meg a Deli hősnek.
 Most Nimrod így szól:

„Esküdjétek itt meg ezennel

Hogy hűk lesétek hozzám mind s szavamát soha senki
 Nem ségje meg!”

Reszkette levék le az esküt a hősnek,
 S hős Nimrod ura lett így messze vidéknek ezennel.

A világ legelső vára.

Mily népessé lett a vidék Ararát hegye táján!...
 Zomos erős ifjak lepeték el a börtökromot. Nem
 sajnálják elrontani azt, mi olyan sok időnek
 Megkürdött viharával. Hogy csattognak a balták!
 Mily rettentő nagy roszegéssel hullnak a földre
 A nagy fák! A vihar sem ronsolt annyit a börtökön,
 Mennyit az emberi kéz ronsol.

Hát nincs kegyelet?

Hi

Az, ki amott halvány arccal jár, osztva parancsot?
 Bal karját nem bírja a nagy sebtől fölemelni.
 Azt mondják, hogy azon harcban sebesült meg őrenkár,
 Melyben Abdullal küzdött, nem rég a dícső lány
 Ellen.

Csak nézd meg ravasz arcát! Yomerédöt már,
 Alnak Aróth ez.

Már mind elpuosult a sető. Mily
 Nagy hasadék van amott már oldalain! De nagyon kár
 Egy puszitani itt!... Nézd! mily nagyon elárakolják
 Ott a terendákat. Mit akarhatnak vele tenni?
 Tan nem sajnálják a türbo Dobálm a szent "fát"?
 Mily borzasztó nagy sikrát hány a tür amottan!
 Mily sok vas hever ott melleste a földön! Aróth nem
 Fara del. Yt is, amott is jár, buzditva Dologra.
 Nagy servet kérésit, ó. Nagy céljai vannak.
 Fáj neki az, hogy Nimrod most oly "szörnyü hatalmas",
 Messze vidéken járt hát, felbuzdítva a népet,
 Hogy törnek meg a höst. Elmondá, hogy, ha hatalmas
 Csak békéü nézik, mind meghódítja a földet.

Látva Aróth, hogy nem hallozsják meg szavait; mert
 Félnek a höstől mind, így szólt hozzájuk:

„Aréut nyírt
csak Nimrod multkor, mert nem voltak nyílaink; De
Késztünk mi is és megnyerjük majd a kevélyt.”

Így szól, ő; De szavát nem hallgatták meg, azért mert
Már látták: mily baj Nimroddal küzdemi. De ő
Megtartá tervét s így szólott, árak csérel:

„Láttatok már a bárkát, mely a vízözönkor
Megküzdött minden vízzel! Jertek csak a hegyre!
Késztünk a gerendákból íjat, s bizonyos, hogy
Íly fegyverrel majd meggyőzzük azonnal a gógóst.
Ha a gerenda olyan nagyon ellene állt a vízneknek,
Szent az, s semmit sem bírhat neki ártani Nimrod.”

Mind helyeselték e szavait s felmentek a hegyre
A bárkát elrontollák. A hegy oldalain nagy
Tűz mellett olvasztották a vasat, nyílakat, meg
Baltát és burogányt készítve belőle reménnyel

Telt szívre. Készték csak mily lelkesítés ül
Arcaikon! mind azt tartják, hogy biztos a győzelem.

Így készült fel Aróth nagy számú sereggel a nagy hős
Ellen.....

Tudván ezt Nimrod, megízente azoknak,
Írték meghódoltak neki, hogy seregelenek össze....

Agdon bércezőb nem messze ütötte fel a hős
A sáborn. Oda jött, sereggel Aróth is. A földön
Még soha sem volt, ily sok nép egy helyre soritva;
Tán a scheinban sincs ily kis helyen ennyi teremtmény.
Fangya-gomolytyá lett a sok ember a völgynek ölében.
Több a nyíl itt most, mint a madárszól fenn a hegyekben.
Es a lelkesülés mily nagy! főképez Aróthnak
Népe körött! Ha soká tart az, megrendül a föld is
A keblek dobogásától --- Jertek a harc már!

Hol van a fűgő madár, mely most itt szőna repülni
 A nélkül, hogy szárnyát itt nem kellene hagyni?
 Felve veszi a nap le sugarát, hogy le ne löjje.
 Eszé' lett a fél, oly szürkületet lev a táj,
 Melynek dúz mezéjét harmasként vér fedé most el.
 Harmatkeüt? Nem. Nagy záporként hullik a vér itt.
 A nyílak árnya alatt, mily szürkület itt ez Ur Jelen?

..... Ah! Nimród soka sem voltál még így a csatában.
 Nézd csak sársáidat!... Már mily sok habra hever lenn
 A véres fű körött! Hol a bátorság seregében
 Hah! mi ez ott? nézd! embereid nagy része vőhik már.
 Végé' lesz Nimród! hátrádj! menekülj a csatából!

Es Nimród hátrál. De nagyon meglátosik az arcán,
 Hogy nem fél. Lassú; de nagyon biztos vonulása..
 Agyon bíre felé sark kis seregével. Utánna
 Ellene mind... Egy értek a vár közelébe....

Az ellen

Yünn maradott; Nimród bevonult. Ohyan süvén van
 A nép a várnak környékén izszeszorulva,
 Mint a kicsiny méhek, ha eljök lép-Parabot vész.

Bámulják sokan a várt, még nem látva ilyent: Fél
 Kímelyik körülök, másik meg csak nevet erre.

„Barlangjában a vad-vélik-megfogjuk aronnal.”

Felvé lyukakkal a vár, vélné a madárka tányár ott
 Dem a lyukakban, de halál lakik ott, nem egyéb. Nézd!
 Hogy hullatja a sok fegyvert! hogyan öldököl onnan!..

A repülő nyílak a seregét szétkergetik. Ciszse
 Van nagy meglepetésében kavarodva az ellen;
 De nem ijed meg Aróth (úgy látosik, biz' seregében.)
 „Rajsa barátim! lám egy fészektől megijednénk?”

Yertek utánnam! Majd széthányjuk azon követes mind!
Még pora sem maradott! Nimródnak vesnie kell ma!!!"

Egy szél, és ő megy legelőb, átmászva az árkan.
Mint a kások gyorsan követik most mind a kolompóst.

Megsellest, minijárt emberrel egészen az árak.
(Hány évig süghatna a szél, míg ezt lele hordná?)

Ellepik a falakat; De azok lele nőttek azonnal
Vastús kékkel; mert a várbeliek szuronyokkal
Várták már őket, s lesurának szamosas ottan.

De vannak mégis, kiknek sikerült, kikerülni
A vérses lyukakat, s másnak gyorsan fel a falra.

Hah! Nimród! ha bemászhatna, mi lesz vele akkor?
Néz csak! mily sűrűen mennék be a fal feljén már!

Mennyi bemászott már s mégis most vissza siet mind
A ki a fal feljére jutott,

Megjűdtek ezek sán?

Mástran másztak előbb s most félnek előre hasolni.

Mi történt ottbenn? Mi ijedti el őket? Azok, kik
Oly bátran másztak fel előbb - nézd! - megjűdtek!

Ah! mily arditás van a várban! Hol van oroszlán
Hol van a tigris? mely az egész sereget megijedti?.....

A várból jó a rémisztő hang.

Elohim! mi

Leoz mi velünk?

Beszékre siet le a vártól az ellen.

Porzartó' Dolgot mond az, ki beláta a várba.
 „Oh a falak mellett vassal bekerítve van egy hely,
 Mind oda estek azok, kik már bejutának a várba.
 Annan senkit sem bánthattak a várbeliek közt,
 És mikor ott már vagy száz-an voltak, kimította
 Nimród a rácsot, s köröskör nagy tigriseket s nagy
 Mérgező oroslánt, meg medvéket ereszt. Azonnal
 Vérengzőn pusztulának mind embereink közt.
 Menjünk e tájról! Nimródnak társa a sátán!”

Ezt mondták s vonulának már, de Aróth nem akart még
 Most sem menni ezen tájról s így szóla nekik, „Ne
 Menjünk mi el ezen tájról, hisz győzni fogunk még
 S ha nem győzünk, most jobb meghalunk mielőbb, hisz,
 Ha most meg nem törhetnök Nimródot, az a föld
 Minden népével csak jászani mormé!... ^{szarnak!!}
 Nincs sátán vele. Hisz láttátok már, hogy a nyíl sem
 Örögi toll volt. Azt is láttátok, hogy a bárka

Tájából kérésült ijttol hogy futnia kellett!
 Várjunk csak! mi találunk itt vadat emmi, de ő nem
 Sélhet, majd táplálékot váróban, azért majd
 El kell hagynia azt, s ha kijön, megverjük egészén,
 S megpróbáltatjuk majd a földet köle bizonynyal,
 És mindnyájunkat majd élő a világ.”

Egy

Szóla Aróth, s bár elmentek sötétben, de azért még
 Ah, maradott sok ember. Várnak napokig, hetekig, de
 Nimród csak nem jö ki a várból. Nem lesi úgy a
 Tököt lyukjánál a vadast, mint őt lesik a kőst.
 Úgy les rája az est, mint a kiborsimú hajnal.
 Ejjel sines nyugalom, még akkor sem menekülhet.

A körben, míg ők itt várnak a kősrre, Szugunda
 Embereket gyűjtött, hogy jömmének fel a hegyre,
 S hogy verjék szét ottan Aróth seregét s meneküljön

Meg Nimród. Meghallgatták a lány savaít, s a
Meszse vidéken sok késül már hánca a várhoz.

Már lassanként a türelem fogy Aróth seregében.
Már csak alig sikerül megtartani őket a várnál....

Oh! mily nagy pompával kel föl a nap ma a bérceől!
Ah! Milyen gyönyörűen zengenek a madarak! Rég
Nem volt így szép hajnal! Én a szerencse közelget!?
Ah! nővérek csak! már nyitva van a kapu ott fenn.
Jertek! jertek!! csak menjünk gyorsan fel a várhoz!
Bárcsak nem járt, ha kilép a gonosz kutyafalyku!
csak gyorsan menjünk: üssük le az éheseket mind!

Mintha a vadludakart látják, hogy már közelegnek
Ellenük, felriadnak gyorsan helyükről.
Most úgy felriad mindenki helyéről. Csön
Törnek előre, hogyott legyenek mennél hamarabb.
(Mintha talán ők volnának mind éhesek is a
Vár falait nyájuk venniük körül: Oly sietősen
Mennek előre.)

A vár kapujánál látják egy ember
De nem jö" több. (Ah! nem mennek tán kiokhami.)

"Gyorsan előre csak! Lám! hogy félnek! Gyorsan előre!"
"Egy birtatja Aróth seregét s maga megy legelőb. -

Már

Ott lesnek mindjárt, s még sem jö" senki sem onnan,
Csak maga áll ott az, ki kitára a kaput. Oh! itt
Vagy félnek, vagy csett késűtnek: az bizonyos már.

Trissé' lassabban megy előre Aróth seregével.
 Mert, sok az itt mégis, ki nagyon fél már a cselaktól.
 Nimródnak neve is félős; baj küldeni orral!.....

Csak néhány lépés kell még, mindjárt oda érnek.....

Itt van az árok már!

Ah! ah! nagy wisdom! Adonai!*

Itt vannak!!!

Látszik fejök ottan lenni a gödörben.

Mint a vadász, ha nyulat les s nagy mérvűk körlegetnek,
 Megdöbben: megerrentek most itt ezek is mind.
 De csak látnak! híri' nincs sok lenni ott a gödörben!.....
 Olyan hirtelenül lett raj, mint nyári viharokor.
 És fut az ellenség! Nem várja be elleneit, csak

* L. fennebb, Adonai, Elohim s Jehovárol.

Gyorsan utánnok!! Nagy kacagás tölté' be a léget.
 Hogy fut az ellenség!! Nimród hátsársai futnak!

Pillanatok műve volt az egész, míg felsietének
 A hegynek tetjére. Pövid kis pillanattig tart
 Csak kacagásuk.

Még csak alig mentek fel a Dombra,
 Majt kiesett kerekük az íj, majd földre rogyának.
 Porrasztó sok nép áll a hegynek tetjén túl.
 Ott vannak szíjjakra fűzött agyak s Deli ifjak
 Ott van - (De szabadon) - sok bájteli arcu leányka.
 (Oly szép a kaszoru, mely dorklik a gyönyörű főkön!)
 De a süm hátán nincs kán süriebben a tüstke,
 Mint a milyen sürien van utánnuk a vassurony-cső.
 Kemise' sok a fegyveresitt - Mily meszose vidékről
 Jötték ezek! Hány béc's hány völgyön sül lakik emynyi
 Népség? körtök van Nimród. Ott a veszt.

Mol

Ment ki a várból? Hol gyűjté e nagy sereget? Hol
Tudta csen sok férfit o' így sűrűn kötösmi?.....

Nincsen Aróth seregében olyan, ki rokonra né' lelne
Itt a rabok közt. Úgy meg vannak ijedve Aróthnak
Társai, látván e vértalan nagy sokaságot,
Mely ellen nem küzdhetnek, hogy a földre borulnak
Istéért, esedeznek a nagy hősnek. Lakog is sok
Köztök, látva öreg szüleit sűrűn fűröllen.

Nimrod nem báná a meghódolt sereget, csak
Azt követelte, hogy itt mindig estét tegyenek le,
Hogy mindig hűk legyenek majd horrája a harcban,
Úgy mint a békében.

Mind letették a nagy esküt.

Égy hódolt ismét meg Nimrodnak sok ezernyi
Nép. —

O' kitkos uton ment a várból ki nagyon réq.
Ujja a földben volt mélyen készítve, azért nem
Láthatták kimenését. Nagy sereget szervezt, hű
Népe körött s egyesíté' avval, melyet a hű hős
Kány gyűjtött, így fogta el a sok foglyot, a kikkal
Ott állt, most a hegy oldalain, hogy ijessze az ellent,
Es a csel sikerült, mert megzabadultak a várból,
S meghódolt a sereg, mely megtámadta a nagy hóst.

Hódolat hódolat után.

Vitoldá Nimród minden rabnak köteleket.
 Minden lámpát és öreg, hazaküldte. Az ifjabb,
 Férfiakat maga mellett mind megtartva, elindult,
 Hogy rendet szabjon, hol nincs, ez, az emberiség közt. —

Messze barangolván egy pusztai vidékre jutottak;
 Bár van elég fa ~~szőlő~~ tájon; De hová leve a gally?
 Nagy pálnákhöz, áll a pálmafa itt, levelet miért?
 Elveszté. A narancsfán és fügefán hol a lomb? Nem
 Látmi ezen tájon szép illatosó füvetek. Nem
 Látmi virágot, mily véstnek hese tépe ki mindent?
 Miskor olyan szép volt a vidék itt, hogy leve ilyen?
 Hol lehet legelőt, itt a szávas s a kis óz? Hogy
 Tartsa ezen tájon nyáját, a pásztori nép? Hogy

Elhet az emberiség itt? Nem lehet itt maradása!
 Ah! milyen sűrű nagy felleg száll a magas igen!

Mily sebesen száll! Im!... lecsapott a földre egészen!!
 (Siska - sereg bír' ez itt!!!... Eljött!!!... pusztát a vidéken.)

Nézd'ott túl mily borzasztón sűrű, jajgat, a népség.
 Nagy fájdalomában hány elraggatja ruháját!.....
 Csak nagy távolból látják a siska - csoportot.
 Borzasztó gyorsan pusztít. Nem tudja a nép még,
 Hogy rajjal kell a tájiól elijeszteni a siskát;
 Nem hogy elütné így; sőt fél hová közelémi.
 De jó a hős. Nagy lármát csapas emberivel. Mind
 Visszahangosztatják lármáját a hegyek. Oly nagy
 A zaj, hogy fél ettől még a bátor oroszán
 És beharott farkkal bevomul barlangja ürébe.
 És a moraj még nő, a siska sereg megijedten

Felkáll. Mily borzasztóan sáttognak a szárnyak!
 Mily sürien repül! és mily sok!! nem lássuk a napnak,
 Fémje miattok.

(I mily' nagy örömmel nézi e felhőt
 Messze vonulni ezen tájról mindenki; De mégis
 Aggónak kisse, látván Nimród seregét is.)

Eddig még soha sem láthattak ilyen sok esernyi.
 Népet együtt. Nem tudják még, hogy jóakarattal
 Jönnék-eők, kik előbb a vést elűsék, vagy a seisták
 Jön csak elajélként, jöttek, s most jö csak a baj még!
 Ha a gorda setét sűrű felhőt lát a nagy igen,
 Nem tudhatja, hogy ^{at} mit rejt? álvas-e vagy átkot?

— — — —
 Mint a kis töcsák, ha a rákos hullik a földre,
 Egybefolyának mind a kicsiny csapatak, mikor a hős

Már közelökben volt. Leborulnak mélyen a földre,
 Megkérönik nagy hálával, hogy éltesse a tájról
 A sáskákat, s nagy jóhívásokkal könyörögnek,
 Hogy legyen irgalmas harsányok egyélt ügyekben
 Is.

Hegyesen fogadá Nimród e hódolatot; De
 Azt kiköté, hogy urának mind ismerje el őt, és
 Aljanak és néhány ifjat, s öreget, keresül.

Nagy
 Hűséggel meglévein azt, eltávozik a hős.
 Úsjának nyomaként nagy lámulatot hagy utánna.

— — — —
 — — — —
 Úgy is oly gyorsan száll e hír messze vidékre,
 Mint az esernyi madár, mely sötétrevent, seregéből.

Nem csoda, hogy, mint más uszjás a virág teszi széppé:

Így Nimródés, most a hóvadások teszik ezrei.

A rettentő nagy sereg úgy megijeszti a népet,
 Hogy, mint a napnak sugarától a szem lecsukódik,
 Még inkább is: Nimród roppant seregének
 Látására le kell a földre borulni a népek.

Ujában Nimród az arabs pusztákra is elment.
 Mit keresett itt? Ő tudhatja csak azt, hiszen itt nép
 Nem lakik. A Bombok lefűje nem viselik a cédrus.
 Nincs itten lilom, nincsen tulipán, a virág mint
 Szárművelés, innen. Fűvet is csak ritka helyen látok.
 Sziklák és kövesek lepik itt el a tájat. A vad csak
 Eltérve jön e vendéggyerülő helyiségre,
 És gyorsan kisiet, (ha le nem rogy aléltan a stonytól.)

Még sem fél a sereg, hogy táplálékát kifogy majd;
 Hiszen a sok tere és ösvény a seregnék az étket.

Ah! De vizet majd hol lelhetnek ezen kövesek közt?...
 Oly forrón sütt a nap! s a sziklák visszaverik mind
 A forró sugarat! Még talpuk is ég a melegtől!
 Nagy seppelben hull testökről a víz le a földre.
 Tajpon ég tarkuk, mellök már száraz egészen.
 Ellankadnak mind, csak alig tudnak hova lépni.
 Már sok menni se tud köztök s a terekre teszik fél.

Nimród! le nagy bölcs! ki az emberiségnek előbb már
 Megmutatád, hogy kell a vidékről elvenni a sáskát,
 Ah! ha te megtudnád ^{még} Varra lenni az embert,
 Hogy hogyan oltsa el a száraz pusztákban a stonyját?
 Meghódolna talán nagy bölcs! belőle egész fölt,
 A karavánok már soha sem félnek a stonytól.

Nimród nem fél, bár már teste alélt a stonytól.

Minden öreg férfit maga melle hi' a seregtől
Es int, most, hogy egész sereg itt álljon meg azonnal.

Ő maga felment, egy sziklára. Előtte egy ismerős
Festő tevét hajl. Ott azt földre ité' az erős nagy
Palla azonnal.

Ép feles kesével a hős most
Oh! nérvétek csak seregek! - főrás, nyit az állat,
Festő! - - - - A jó víz csak esereg az onnan azonnal.
Ő iszik - és isznak mindjárt, bánulva az aggok.

Sok tevé elhullt most, s a seregek szomja elolvá!...

Egy kamula meg az emberiség, szomját hogyan oltsa
El. Keleten? ha sehol sem lel főrás, a vidéken.
Kahara vándori mind állják még most is a nagy hős,
A ki ezen hasznos nagy felfedezéssel a puszták
Vándorait megmenté a puszták legijesztőbb
Fémetől, a szomjól.

Nincs oly seggyer a földön
Mely jobban hódítsa, mint a bölcs esze. A ki
Nagy jót tesz, szivekes, hódít meg a jötkkal. A hős, most
Majf nem imáda a sereg, és tán, ha maga hagyndá,
A sziklák tetején oldást, raknának azonnal
Festőtelevé. - - - - -

Vidor dallal halat innen a nép most.
Még a tevék is gyorsabban léptetnek a Dalra.
Egy hamar a puszták szelére léptek.

Előttök
Látotik már a fák lombos koronája. Szigetként
Ép vívuló pársit van már itt gyakran az usban.

Ah! De mi törtérik? he nagyon halványak az arcok!
Nérvétek csak, még a tevék is nyugdalanok mind.
Horkol az ösvér és füleit morgatja erősen.

A - Szamum - szél jött gyilkos mérgével; ezért lett,
 Oly rémült, a sereg, s megfordult gyorsan azonnal,
 Hogy szaladásban leljen menedéket a széltől.
 De a tevék nem mozdultak, leborultak a földre,
 S elnyújták nyakukat, lemm.

Nem mozdul a Derék hős
 Nimrod sem, sőt int seregének, hogy ne szaladjon.
 Majdnem mind megfordult, most, s így szóla a hős: „Nem
 Használ a szaladás. Csak földre boruljassok. A szél
 Lemm nem mérget.”

Jött a Szamum s mind meghala, a ki
 Nem hallgatta meg a hősnek szavait; De a többi
 Elve maradt.

Most másodszer menté meg a hős e
 Nagy sereget, áldák is ezért s reszkezték dlatte.
 Elterjedt ennek híre és így eltamulá az

Emberiség, hogy kell a Szamumtól védni magát, s bár
 Már rég történt, ez, még most is a földre borulnak
 A karavánok, ha tudják, hogy jő a Szamum - szél. --

 Már mikor elhagyták az arab puortákat, a nagy hős
 Örszékivá seregét s így szólott horruájok: „Elégge'
 Láttátok kedves karsim, hogy jöt akarok csak.
 Alet is láttátok, hogy nem vagyok én „Rehetellen”.
 Hosszu utat tessünk; De talán hasznos vala az, mert,
 Már ismertek jól; s valamit tanulátok is. Egykor
 Ha a nagy Eg úgy remélné, majd még javasokra
 Többeket, is tessék én. Bölcs törvény s rendet akarnék
 Szabni azon földön, mely meghódolt nekem.

En most,
 Etájon maradok, ki szizenként menjetek innen,
 Szárjások be a föld nagy részét. Messze vidékew
 Is tudják meg mind, a miket, már láttátok. A kik

Meghódolnak majd, jó dolguk lesz; de a többit
(Ha szükséges lesz,) leigárom erővel is."

Egy most

sok vesztés volt, és Nimród meg a többi vadászott.

A követek nagy tájékon dicsekedve beszélték

El: mily nagy hőssel s mily nagy bölcsessel való dolguk.

Elmondák, hogy már nem kell úgy félni, ha váskákat
jönnek, mint eselött. Elmondák, hogy, ha a pusztán

Amegy a vámbor, már nem kell úgy félni a nyomtól;

De azt sem feledek, hogy megmutassa a diós bölcs,

Hogy mit kell lennünk, ha számum gyilkos kerejő? Meg

Többet is elmondtak Nimródról, intoc a népet,

Hogy, ha közelge hős, hódoljanak ők meg azonnal.

Ely híreket, serjesztoc'u el, mind visszasiettek
A követek.

Nimród most nagy sereggel elindult
Újra.

Az útban sok helyen a nép összesereglett,
Váltak, kik önként meghódolnak neki, látván
Nagy sereget és már hallván a nagy híreket. Nagy
Halmazzal hoztak neki Prága ajándékait; de
Ő semmit sem tartott meg, mind társinak adta.

A keresek nagy számával sereget növelé; így
Nagy földön fegyvert sem kellett fogynia; önként
Meghódolnak mind neki.

Egy hely volt a kivétel

Csak.

Borzasztó volt e hely. Gonosz itten az ember!
Itt láttak nagy tüskék közt hullát a gyepen. Nem
Volt ép csont e hullában mind öszoctörök, az.

Nagy kövek is voltak ná hengergetve egészen.
 Láthatták, hogy ezen helyen a foglyokra mi vár. Ez
 Tájon rabló nép lakik. Ennek nincs szive. Sokszor
 Megtörtént már itt, hogy a foglyot a földre kösék le
 lábainál s kezineél és úgy taposák ki a szörnyek
 Sasankéns lelket. Nimmóit követik Parabolokra
 Szellőzték és elrejték magukat megijedten.

Témító lószóval kértül most a sereg e vad
 Nép ellen. Nagy uton nem láttak ^{ezent} helyen egy lényt
 Sem; Se utóbb egy fém löggő hullára találtak.
 Borzasztó volt a lenyuzott test roszjaival! Még
 Törölgött, látszott, hogy nem rég múlt ki szegény itt.
 Ebből láthatták, hogy kell közelükbe tamjári
 Embereket.

Csapatokra osztta a sereg, hogy a tájat
 Fűkészek ki egészen.

Ezen tájon sírúik a fák,
 Telve bokorral a föld, elrejtmi könnyü magát itt
 Bárkinék is.

Mutatásában lett isseu a hős egy
 Csokolopos is, melynél kéz és láb méltküli hulla
 Volt. Még másikat is lett, melynél hamvak alatt sok
 Emberi csont feküvök. Agyon égették a szegényt itt,....

Ah! Se milyem bájos Dal szeg közelében a hősnek.
 Lassan imlul a hős, hogy meglelhesse a lánykát.

I megleli őt.

A kedves kis szép szörke Judis ez.
 Rabnó volt a szegény, tudván Nimmóid közelük,
 Dallal akarta helyét felfestni a hősnek. A kis lány
 Elvezeté a hóst most mély üregekhez. Ezekben

Rejlik a rabló nép. Sok ilyen tanya volt a vidéken,
Feltutata most mind a csapat, s bele bujt a lyukakba.

— — — —
Féltető' tünemény! Csak hűzinek kán a sötétben?
Ohyan a lármá, mikéns ha pokolból jönne fel az.

De

Harcitalamul lármás a csapat, nem lelheti ok az
Ellens már meg, mert az sikkos uson kionsz, és
Míg ok lenn voltak, kezde' betakarni a lyuknak
Nyíllását.

Dorraszó volt ott lenn a sötétség!
Ah! Nimród, minsz a rókát, megfoglanak itt tán?
Társai is jajgatnak már, s fenn nagy kacagással
Zsúririk rajukat. Nimród még most sem ijed meg
S így szól:

„Csak bátrán! hiszen érsem a fák gyökere's itt.

Nem lehet e barlang mély, mert a gyökér bele ér. Csak
Menjünk messzebb a nyíllástól s a szuronyokkal
Törjünk, ássunk új lyukat és ki lehet szabadulnunk!
Csak néhány jajgatson azon helyen, a hol nyíllás
Volt, hogy dolgunknak lármáját erre ne bírják
Venni.”

Hamar munkához fog most, a csapat ok lenn.

Es nyíllást vájtak ki magoknak aronnal a lyukból
S a sűrű bokrok hárt kijövének s megrólanak a
Meqrémült ellent, mely ép' nem várt ilyenekre.

Dorraszó nagy a raj. 30" több csapat is közelökhöz.
Hullik az ellenség. Vértől pirosultak a bokrok.

Ah! De hiányzik még a seregből több! Hova lettek?
Ysmét sietváltak, hogy majt csapatokra osovva,

Yönnyebben megleljék mind.

És ez sikerült is.

Némelyiket lenn lelték meg nagy mély üregekben.

Némelyeket meg a bokrok közt. Meglelte a hős itt
Abrahám ártó hulláját is, ki verés vala e vad

Álp közt. — — —

E tájon sátrát verettek fel a hős, hogy
Tüsse' itt késve'n, jó rendet szabna köröttük.

E külső követek mentek siet messze vidékre,
Hogy hódolna meg a nép. A követek nagy ijedsé-
vöttek vissza azon hírral, hogy két fejedelmet
lelték, kik hódolni a nagy hősnek nem akarnak.

(Még ez előtt nem volt fejedelmi hatalma egyén a
Földön; De Nimrod példája után leve több is.)

Hofir és Anathan fejedelmek azok, kik a nagy hős
Elleu nagy sereget kísélték a síkra veretni.

VIII.

Az amaranok.

A hold a naptól nyeri fényét, s oly csapodár! míg
 A nap kőv sugarával a nagy villámteli felhők
 Thört; ő más tájon jár, s ábrándos sugarával.
 Hátveik a réteknek kis szende virágai közt.

Nap

Vagy se dicő Nimród, hollal meg a barna Zugunda.
 Míg se a rabló nép közt vagy versek közepében,
 Hölgyed Hölgyed távolban másokkal emelkedni nem fél.
 Két Deli ifju sokott gyakran vele lenni. Hol egyik,
 Hol másik mond szebbeknél szebbet, neki és ő
 Nem ~~sem~~ hogy elűzné, sőt nagy örömmel látja, ha jönnek.
 Mind a két Deli ifju nagy népek fejélmé.
 Hofornak hívják egyiket, s a másik Anathán.

Versenyez a két ifju a szép nőnek szive végett.
 Oh Nimród! csak hallhatnád, mit mond egyik itten
 Hölgyet előtt most?... „Ah te dicő hölgy! szebb a nagy égnél!”
 Rózsás szép arcod, s eper-ajkad és nefelejcsin!
 Két szemedért megvonom én a pokollal is, azt is
 Meggyőzném, ha remélhetném, hogy majd se szeretnél.”

Barna Zugunda mosolyg csak. Tetszik az ifju beszéde.
 Megsimogatja lecsüngő szép hollócsimii fürtjét,
 És ragyogó szemcit rá fordítván, gyöngyöcsü
 Csengő hangján így szól színtalannul mosolygva:

„Bírhatsz majd rózsás arcot, s eperajkakat és két
 Kétszemelejes - szemet is, csak Anathán, győzd lecsatábad!”

Lázás örömmel fórt a vér e székra az ifju
 Theblébe. Fölkel s így szóla repesve: „Anathán
 Versen fog! ez bizonyos! Készen leszek arzal ottennel!
 S visszajövök s te veled maradsz rabként, a halálig.”

A szerelem láncánál még az acél sem erősebb
 S ily láncsal leszek én nálad megkötve örökre.

„Addig is el ne felejtés legyelebb gyémántjára földnek!”

És most ment Lofir s készült a harcra sietve.

Meghallá Anathán ezt és készül hamarosó is.

„Bár a honszeretet sokkal szebb a szerelemnél,

És mégis leggyakrabban hevesebb a sívekben.

A szerelem sárnyán járt Lofir, így hamar is kész
Lett a csatára vitéz sereggel.

Yüzdött erősen.

Folyt a sok emberi vér. Ritkult a sereg hamar... és a
Győztes Lofir lett. Anathán meghalt a csatában.

Győzedelm-Dallal mens Lofir barna Jugunda
Sátra felé. Az cleje siet s beverette aronnal.

„Hellemes illattal van egész sátor tele. Merese

Tájról mint ide gyűjtötték a virágot. Egészen

„Bódító a sok illat. A kis sátor körképben

Szép kis lány-alakot képeznek a serege virágok.

Aha eperből van, serege két nefelejcs, az egész arc

Rózsákba van ügyes kézzel készítoe. Jugunda

És lánykára mutat s így szól Lofirnak enyelve:

„Im nyertél rózsás arcot s eperajkakapcs két
Két nefelejcs-szemét, is. Megtartottam szavammat.”

csak

„Hámul Lofir. Nem tudhatja: mi itt a komaly? vagy
Térsa talán az egész csak? De Jugunda neveségél,
És így szól:

„Megigérted, hogy ha te győzess a harcban,
Rabként, a rózsás arc és eperajk s nefelejcs-szem
Mellé láncol majd te szerelemet. Hogy te a harcban
Győzz, fogadját kellem, hogy majd, ha te győzess, aronnal
Elmegyek én s sietve sem egyik nyájam kicsiny árvák
Köré. Oda te nem kiséhetek, mert így fogadjam én.

„Addig csak légy te is, e lányka körül melyolyan szép!
S gondoldj rám, míg visszajövök. Csak nézd eperajkát,
Rózsás arcát és nefelejcs-szemét, hisz ezen lány
Jobbat sebb, mint én.”

Csak alig végre' savait, már

Elsietett.

Mosolyog Yofira szép hölgye szeszélyén.
Nézeget a sátorban s ott sok tarka virágból
Zalissal készült nyughelyre talál. Örül ennek;
Hisz' nagyon elfáradt, a harcban. Lehever ott és
Mély álomba merült.

Nem tudja segedény, hogy a nyughely
Tarka virágaiban mily nagy mérég való rejte!
Es elaludt... de örökre...

A sok mérég megöle' őt.

Nem termett keleten soha sem mérgebb a virágok
Hőst, mint melyekkel megtölté' csalfa Zugumta
A sátrát. Csak kőrösa sa két nefelejes a kivétel,
Már minden méreggel volt tele itt, a nyugágyon.

Jött a regg, s várá a sereg, hogy hős fejedelmre

Össza parancsát. De az nem jött.

Csalpa Zugumta,
Még nézevén, hogy már meghalt-e az ifjú? aronnal
Egy szökött a seregnél.

Hős fejedelmek ott benn
Nyugszik a sátorban. Nagyon elgyengült a csatában,
Nem küzdhet meg Nimródal, meghódol a hősnek.
Azt üzené' a beteg, hogy jertek csak ti velem s minél
Hódoljunk Nimródnak meg. Jó s boldog ama nagy hős,
Annyira, hogy majd boldogulunk kormányja alatt.

Nem
Tetozik ez a győztes csapatoknak, még se' merék a
Szép lánynak szavait megszeregni. Aronnal előre
Zambullak s mentek hátsan Nimródnak elébe.

Nimriót semmit sem hallott. Anathán s Deli Lofir
 sorsa felől. Azt véle, hogy majd ellene jömmek
 Mindeketten körösen, mint a követekkel üzenték.
 Nem sejté, hogy míg ő távol járt, a salári hölgy
 Csalfa viszonjt kiterakés fejedelmével. Egészen
 Elkészülve jön ő harcolni csapataival.

De

Már mikor egymást a seregek jól megközelíték,
 Meglátá a béke jelet, a szép olajágat.

Nem képzelhető el, hogy jött el hölgye köréjük?
 Hódolatuk' kegyesen fogadta és félre hívá a
 Hölgyet, hogy megtudná, hogy történt a Dolog? - Nem
 Hallgata el semmit sem a hölgy, mindens híve elmond.
 Elmonda, hogy félt, hogy ezen két fejedelm majd
 Nagy seregével a hőst legázza, azért söve háló,
 Es pedig a szerelm csábhalóját, hogy exáltal
 Tönbre tesse ezen fejedelmeket,

Es sikerült is

E sere, de Nimriót megrotta a hölgyet ezért, mert
 szent exéltal küzö, nem kell neki nemteleu est. köz.

Elmonda később a sereget, hogy fejedelmök
 Meghalt, s monda, hogy válaszanak újra megoknak,
 A hit akarnak.

Ezen serezeit bámulja a nép, és

A györök nem szoktak ily kegyesek soha lenni.
 Egyhangun mind azt kiabálják:

"Ejzen a nagy hős!"

S Nimriót lett fejedelmök. - -

Amint Lofirt temetik, a

Tátorban látják a mérges tarka virágokat.
 Látják a különös lányt is. Cselt sejté ezért sok.

Csalfa Zuzanna gyanus lett.

Főfir régi barátai

Ellene esküdtek, s megölték a csalfa; se szép nőt.

Lángoskú volt e hölgy! s szívó hajlandó nemesekre
Egy főreg nága' lelhet csak, a rut hiúság és
E bün férgétől nőtt, később többi hibája.

Megbukik az, ki szívét nem zárja el a hiúságtól.

Ysmét jött Nimród több hernöke azzal a hírrel,
Hogy nem hódol azon táj meg, melynek közelébe
Ért a sereg.

Mondják, hogy ezen tájnak fejedelme
Angyali arcu lány.

Országga nagyon gyönyörű. Bár

Nem nagy az ország, de a ren, mely ebbe van oly szép,
Hogy külsős viromány lesz meghívamani ezt.

Még

Nimród sem látott soha nő-fejedelmet, azért is
Hírnököket, nagyon érdeklél kérverte: ki e nő?

„Nyjás és anyját nem látá senki e tájon”
- Mondják a követek - „De egy izmos sormos férfi
(Nem volt még soha oly bátor, s oly erős a vadászok
közt, mint ez volt,) két évig nevelé a leánykát.
Egykor a mint, a vadász a vadakra lesett, a leánykát
elrablák. A vadász megfogta a sivtelen embert,
Az ronesolt hullát mutatott neki, s arca sebes volt,
Dart véle a vadász, hogy lánya az ott. De az álnok
Rabló felnevelé a leányt. Felnöve a lányka,
Eszeveszé, hogy rablók közt él s összeheszele
Sok szép társnővel s elbröktek titkon egy éjjel.

Yaratlan helyen a hól a fák mind legsűrűbbek,
 látrakat építének kezdetben a lámpkák;
 De most, már csak alig van sátoron helyen, oh! ott
 Minden olyan szép s oly különös! gyöngyanyagi laknak
 Látszik egész helyiség, vagy szép álom-tünneménynek."

Ferr a sár Nimrod kebelében. Hönnye kicsordul.
 Tündér-álmok szép lelkét gyakran seletölte
 Már... Ah! elkint, mint s csak a bús emlék maradt hű
 De hű emlék most, ah! mily eleven!!

"Izeli Zala!..."

"Elszán még?!"

"Oh lány ha se élne!... anyjái lámpkám!
 Oh szép szende remény! mily kedves vagy kebelünknek!"

A hallott hírek a hőst eltölték a reménnyel.

Összehívá a sereg legszebb dalait. Arokkal
 Ment csak a szép amazon-tájkára. Előre üzenté,
 Hogy nem jö o ellenkés, csak látni akarja
 A fejedelmi lámpát és orvát, mely a földön
 A követek híreként legszebb.

Utjok sűrű erdők

Hőst vezetett. A nyíl is csak alig hatol át a sok ág közt.
 Hellemes a lég. A sok szende virág s az olajfák
 Yllatot árassnak szét. Fenn a madárka-sereg fenn
 A lombok hűs árnyai közt. Még szebb az a dal, mely
 Távolból száll a szellő szárnyán a csapathoz.

Ex gyorsan törtetve halad. Vezetője a baj dal.
 Es a dal mindig közelebb cseng, s még gyönyörűbb most.
 Már némely sravakat meg is érthet jól a csapat;

Mint

Látszik, fáttan a sár, melyhez közelegnek.

A mint a

Szeleső fához elért a csapat, követekre találtott.
Itt kezdődik a föld legszelb ország határa.

Hallóan a béke hírt a szép fejedelemné,

A nagy hőst amaron követek fogadják a határon.

Tiszta fehér lovakon jött minő. A lovak nyaka szép két

Szirmu virágokkal van megkoszorúva a szüggynél.

A lámpák is minő szép tiszta fehérbe' jövének.

Flattjuk tollától készült, a lenge kis öltöny.

Derekhát két sárkány kis kosoru folyja körül. A

Holló-sín dús füttökkel csak nagy neheren bír

Vátszani a szél. Lábaikat, kis túrszimü rózsák

Fedték, hogy le ne süsse a nap heve. Vállaiton kis

Szjak függnek s egy kis tokban ezüst nyilak is.

Dísz-fegyverként van most náluk. Termésök olyan

Elragadó szép, hogy csak fél rd nézni a szem, hogy

El ne búvólja a báj. Arcok szép rózsá-piros, Fe-

hissé barnás minő. Szemükből villog a hősség,

Csillog az ére, ragyog a tűz, fénylik a tiszta szem. Minő
Bátran ül a ménen, bár az vág s prüszköl erősen.

A szónok körök Hervilla, a „lángesü lámpka”.

Már mikor a nagy hős közeleg, Hervilla lovával

Oly nagyot ugrot, hogy minden szarvas megijogt.

A hős mellett a mén lábát fölébe segette

S nem mozdult, míg a hölgy el nem végezte beszédét.

Minden ezüstnél szebb seregésü hangu szavával

Egy fogadta Hervilla a hőst:

„Amen hódol ez ország

Meg sohase, Te vendégként szivesen fogadjunk. Mi

Yela királynéjól jöttünk üdvözléni téged,

Yla akarod, hozzá vezetünk mi azonnal erős há!”

Termeg a hős, hallóan a szelid kis Yela nevét. Most

Még jobban sejté, hogy az „amaronok” fejedeleme

Nem más, mint huzga, a szép szemé kis Yela. Felelt az

"üdvözlő" szánok-nőnek s követé' szaporán őt.

Minden olyan szép e kicsiny országban, hogy a sem nem Győri elégge' a sok szép nézni az utban.

Ytt a földművelést nemekül kezelik, s az ipar nagy; Szőlés hallatlan körtek, s a gyűjtögetés is.

Ytt a poros feleket megnyugtattják a bírók. Ytt Mindenben látszik, hogy böles kormányoz esek közt.

Mindig jobban örült Nimród, mennél közelebb ér, Széjához.

Sárgult a narancs s a citrom az utban.

Sátorokat képernek a nagy pálmák levelökkel.

Telve a táj nagy dínyékkel s mézes datolyákkal.

Hol fák nincsenek, ott gabnák aranyos szine díszlik.

Máshol gyász-ciprus, vagy cédrus van keveredve

A bájillatu kis bokrok s a gyümölcsfa körött itt.

Sok helyen a nyáját járnak szép csengésű sóval.

Máshol gyöngygyökök és fádánok tarka csoportja.

A pókák s pávák közt már sok megselelvült itt,

Míg mások vadak és megijedve repülnek a bokrok Arnya közé. A vidék mindig szebb. Ygy közelnek

Tela lakásához. Számos kis tornya magasab, mint A cédrus s kiférlik a fák galtyas tetején túl.

Telve a vár kis csüst csengőkkel. Hallani is már

Gyengéd ércsarokat. Még szebb dal olvat azokkal

Össze a távolban, melyet a sügő patakocská

Sassu morajja követ.

Tücsök a nagy lugásokban

Ytt oldaból a szép fürtök nektár ízű mézvel.

Flóssin tollu galamb-sereg ül gyakran körölkében.

A viruló galtyák közt már csillámlik a sügő

Ez paták is, melyen hánál is szebb szimü halszük

Uotkálnak s más szebbnél szebb madarak. Tele a lég

Yhellemes illattal, hisz' a rózsaliget. közelébe

Ért a csapat már. Ytt nincs más, csak rózsá virít nagy

Prímával.

Sivű nagy bokrok sávják el ezen sötét,
Tarka virággal telt lombokkal s most, ezután jó
A nagygó' aranyos színi sárga virágliget.

Ismét

Nagy bokrok sávják el ezen ligetet, mely után az
Ut kanyarul s ciprusfa-sorok közt mennék előre,
Ellen, mintha a föld mind égne, olyan színi minden
Telve van a térség égő-szerelémmel egészen.

Hószíni nagy rózsák sávják el a szemtől ezen sötét
Véget. Ah, nagy ezen rózsáknak fája, hogy a szem
Semmit sem lát át rajtuk.

Most jobbra vedette

Okos az ut s ismét sirtásra jutottak. A föld itt

Telve van égőszíni, szép kékfűtű virággal.

Ezek közt

Vannak a hős hölgyek.

Hószin' vala rajtuk az öltöny,
És az öök mindnek szép rózsaszíni. Remeg a hős
Reszket mindene. Nem tudhatja: nem álmodik-e? Nem
Lát jól, hisz' szemre el van ndr bővölve egészen!

A hölgyek még most is csak zengnek megigéző
Dallamokat. Néhány kövölök lenn áll a patakndl.

Att a patakban kis csónak leng.

Rózsá füzérek

Diszlenek oldalain.

Nekem virágkötékekkel
 Hosszú hattyúk vonalják a ragyogó szép
 Virtükre a csónakos.

Ott ül a Deli lányka,
 Ott ül a kedves lány: a földnek gyöngye, a legprezibb
 Lány a világon, a hős kis lány: Nimród hűge: Izla.

Elvesztett kincsét meglelte a ritka erényü
Hős s szemekbe a szeretet gyöngy-köszvényei folytak.

Enkem elhallgat már. Lett és már a derék hős.
Fejvélemséget akart alapítani és alapított.

Lett oly lényt is, ki jól kormányozza a népet.
 Megnyugozik már a hős. A lánglelkű lányka.
 Lett a király a meghódolt földön s a dicső hős
 Szeme magamba vomult, s bolDOG lett önkudatával
So' fejedelmet akart népének... s lett is - a nagy hős.

Vége.

Segyzetek.

*) Tudom, hogy a hexameter jelenleg nem éppen
 „divatos” alak; de én mégis legjobbnak tartottam
 a kezünkben levő költemény irásakor ezt,
 választani; mert azt vélem, hogy ezen - öskort
 rajzoló - költemény tartalmához ez illik leg-
 jobban éppen úgy, mint pl. az aggastyánhoz

az agghort megillető öltöny. Külömben azt is gondolom, hogy Horner és Virgilius versmértékének sohasem szabad végkép kimmulni a „divat”ból. Bátorított, a magyar költők királyának példája is, a ki majd nem minden nagyobb költeményét hexameterben írta, és, ámbar a kor, a melyben ő írt, a mostanától külömbözik; még sem kételkedem azon, hogy ha ma is élne ő, bár ritkábban használná a hatméretet és, mint mikép használta volt; de mégsem mondania le egészen róla.

Szabadjon még idevonatkozólag mást is említenem.

A mint a s. olvasónak észre tetőzik renni, én a hexameter használatakor nagyon eltersem annak közönséges keresési módjától. Az alak felosztásában úgy intézkedtem, hogy sokkal több nyugponst hagyok a gondolkodásra, mint mikép azt közönségesen szokták lenni a hős-költemények írói; mert tapasztalatom az, hogy a hexameter szokásos használata karunkban azért nem eléggé rokonszenves, mert, a mostani szépirodalom olvasói nagyon megsokták, és nagyon megkérőjék azt,

hogy olvasás közben nemél több nyugponst, (szakasokra való felosztást) találjanak,

és nemél tömörebb a mű tartalma: annál több nyugponst, kívának. — — — — —

„Hollo” felosztás mellett, terjedelmesebb költeményekben, azt hiszem, ma is sokan szivesebben olvasák a hexameter, mint a rimes versszakokat; mert ismernek igen művel, embereket,

férfit és nőt, kik nagyon szeretik ugyan a szép-irodalmi műveket, és igen sok nagy terjedelmű szépirodalmi munkát olvasnak is; de oly költemény, mely rímekkel van írva, ha az terjedelmes, alig képesek elolvasni, mert megunják épen úgy, mint megunni a legsebb népdalt is, ha hosszú órák alatt, folyvást, azt ismételnék előttük a zenészek.

**) Nimród a történelmi írók közönségesen rossz jellemű emberek tüntetik fel.

Miért „festetik” e költeményben nemis jelleműnek?

Azért, mert ő e költemény hőse, aminek pedig rokonszenves, rövid szinben kellett bemutatásnia.

Szabad volt-e őt e költeményben nemes jelleműnek festeni?
 Igen, mert senki sem képes bizonyítani azt, hogy
 ezzel a történelem ellen vétettem. Igaz ugyan, minő
 magvallám, hogy köröslegesen erkölcselen, istentelen,
 perfiunak írják őt; de én ezt nem is tagadom felőle.
 Ezen költemény szerint sem volt ő „mindig” erényes;
 hanem csak élete azon korszakában, melyet e
 költemény tárgyol. Meg kell jegyezmem, hogy e költe-
 mény, bár magában véve is egészet képez; része
 azonban egyszers minő egy nagyobb költeményem-
 nek úgy, mint pl. a felsejéb magában véve is
egészet képez, de egyszers minő része egy nagyobb
 tárgyának, a galynak. Máskép mondva, az én Nim-
 ródom olyan leendő, minő Arany Tolója, vagy is,
 több oly részből álltam, melyek részei ugyan egy
 nagyobb egészenek; de maguktban véve is önálló
 egészet képeznek. Ha ama nagyobb költeményt
 teljesen kiadhasom: akkor majd leendő fejlegeseve
 azon kérdés: mikép fajult el később ezen jellem?

I akkor majd megfognak győződhetni a t.
 olvasók, hogy e költemény épen nem ellenkezik
 a történelmi igazsággal.

Szabadon még azt is megjegyezmem, hogy
 Nimród a Szentírásban (Móz. I. k. X. v. 9. v.)
 nagy vadásznak nevezetik, az Ur előtt, már
 pedig az Ur előtt, az „Ésten előtt”, nagy csak is a
 szellemi nagy, tehát csak is a nemes jellemű lehet.
 Tudom, hogy a héber nyelvtudomány szerint,
 „az Ur előtt” kifejezés máskép magyaráztatik; de
 engedessék meg nekem egy kis „költői szabadság-
 gal!” az Ur előtt kifejezést betű szerinti értele-
^{ben} ~~ben~~ ~~vennem~~. A mely, oly, ily, szótagokat köröslegnek
 használtam e műben, majd hosszaknak, majd rövi-
 deknek véve azokat. Erre példákat irodalmunkban
 sokat találhatunk. Ulyokból vessem köröslegnek
^{az u-t és ü-t is.}
~~*) u t és ü t is.~~ A Biblia szor nyelven kiadott for-
 ditásában Nimród „örök vadásznak” mondatik.
 1.) Nem tartom tisztá erkölcsös felfogásnak azt,

hogy Nimród hamis örögi jelenetekkel akarja
ijesztani a népet; de Nimród hibája nem a
sír romlottóságából, hanem inkább helytelen
felfogásból ered. A megrémítést azért emlitem,
mint hódítási eszközt, mert némely történetek,
pl. Tottok, azt írják Nimródról, hogy rémítések
által is hódított.

2) Hogy a vas-ipar már ekkor meglehetősen ki-
volt fejletten, tehát nyilat késettethet, mutatja
az, hogy már régebben is foglalkozott a vas-íparral
Tubalkain: (Moz. I. könyv. II, 22.)

3) Nimród több történet szerint mint építő is szerepel.
pl. a Trentinói 1732-évi Tháli által fordított
magyar kiadásában egy jegyzetben ez mondatik:
„Babilon építő Nimród.” (Moz. I. k. X. r.)
Különbön itt nem Babilon építéséről, hanem
más városról szólók.

4) A t. olvasó könnyen eléri, hogy itt azon újra vonat-
kozunk, melyet a II. ének szerint Abdia sátrához

vitt, a megrémült csoport. Magától az íjtól
bizonyosan nem ijedtek meg; de azon körülmény
hogy a „vastoll”-ak mellett találtuk ezen eddig
még sohasem látott tárgyat: megréményezhat-
ja, hogy a műveltség gyermekkoros, élő nép az
íjt is sive se felhasználták, hogy Abdiának
feléline alaposágának udlogául megmutassa.

5) Hogy a nagy vadászokat az emberiség jövője-
nek tekintse az őskor, azt a történelemből is
tudjuk; különben Abdia beszéde által is úgy,
mint később a VII. énekben, a sáskák, a pusztai
vihar, és a Scamum által jetermi akarsam
résint a kor, részint a helyi viszonyok speciális
bajait, melyeket célja kivételére ügyesen használ
fel Nimród.

6) Fene-állat, ez nem a pajkosság; hanem a bor-
zaltság kifejezése itt. Ezen szót „fene” gyakran
használgák a keletiek melleknévo gyanánt, e
helyett „borzastól.”